

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνα 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 12 Ἰανουαρίου 1928

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 7

ΠΑΛΙΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΟΥ ΞΑΝΑΝΙΩΝΟΥΝ

Ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῶν ἔργων τῆς Τέχνης—ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς,—εἶναι ὁ Καιρὸς. Καὶ περισσότερο ἀπὸ τὰγάλματα, φθείρει κι' ἐξαφανίζει τὶς εἰκόνες. Οἱ διαρκέστερες εἶναι βέβαια οἱ ἐλαιογραφίαι, σὲ σανίδα, σὲ τοῖχο, σὲ περγαμηνή ἢ σὲ μουσαμά. Ἀλλὰ κι' αὐτές, ἅμα περάσουν μερικοὶ αἰῶνες, καὶ μάλιστα ὅταν δὲν εἶναι καλὰ φυλαγμένες ἢ δὲν τὶς περιποιῶνται συχνὰ κι' ὅπως πρέπει, μαυρίζουν, σβύνουν, ἐξαφανίζονται. Ἀμέτρητα εἶναι τὰ παλιὰ ἀριστουργήματα τῆς ζωγραφικῆς ποὺ χάθηκαν ἔτσι γιὰ πάντα. Ὁ Καιρὸς τὰ σκέπασε μ' ἓνα παχὺ μαῦρο στρώμα ποὺ ἦταν ἀδύνατο πιά νὰ φύγῃ κι' οἱ ἄνθρωποι, ποὺ δὲν ᾔξεραν ἀκόμα τὸν τρόπο τῆς σωτηρίας, τὰ πέταξαν στὰ σκουπίδια, ἢ ἔξυσαν ἐκείνους τοὺς μουσαμάδες γιὰ νὰ ζωγραφίσουν ἀπάνω καινούργια. . . ὅχι βέβαια ἀριστουργήματα. Τὴν ἴδια τύχην εἶχαν καὶ πολλὰς τοιχογραφίαις σ' ἐκκλησιὰς καὶ σὲ παλάτια, ποὺ ἢ σβύσθηκαν ὁλότελα καὶ σκεπάσθηκαν ὕστερα μὲ ἀσβεστόχρῳμα, ἢ ἀντικαταστάθηκαν μ' ἄλλες, πρόστυχες, ἢ συμπληρώθηκαν ἀπὸ ζωγράφους βαναυσότεχνους κι' ἔπαθαν ἔτσι χειρότερα. .

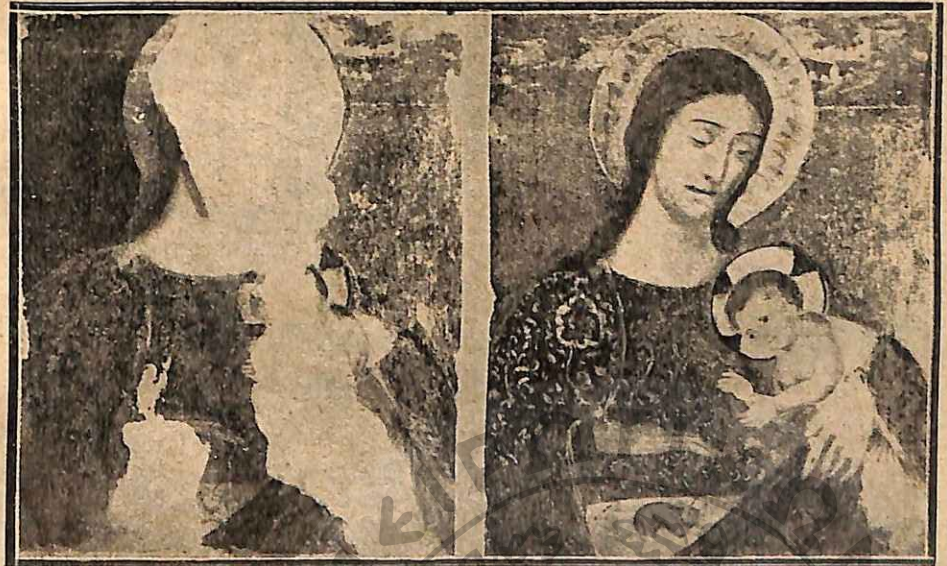
Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα χρόνια βρέθηκε ὁ τρόπος τῆς σωτηρίας ποὺ σὰς εἶπα, δηλαδὴ ἡ εἰδικὴ τέχνη τοῦ καθαρισμοῦ τῶν παλιῶν εἰκόνων, τῆς ἐμφάνισής τους. Σήμερα δὲν πετοῦν πιά στὰ σκουπίδια τοὺς μουσαμάδες, ὅπου ὑπάρχει σκεπασμένο ἐν' ἀριστουργήμα' τοὺς δίνουν στὸν εἰδικὸν τεχνίτην, ποὺ ἐφαρμόζει τὴν μέθοδόν του,—ξύνει, πλένει μὲ χημικὰ ὑγρά, σιδερώνει,— καὶ σὲ λίγο τὸ παλιὸ ἀριστοῦργημα ἐμφανίζεται πάλι σχεδὸν ὅπως βγήκε ἀπ' τὰ χέρια τοῦ πρὸ αἰώνων πεθαμένου ζωγράφου!

Καὶ στὴν Ἑλλάδα μερικοὶ ξέρουν αὐτὴν τὴν τέχνην. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ὁ ζωγράφος Γ. Χατζόπουλος, ποὺ ἔχει καθαρίσει θαυμάσια πολλὰς ἀπὸ τὶς παλιὰς εἰκόνες τῆς Ἐθνικῆς μας Πινακοθήκης. Ἀλλ' ἀκόμα πλεὶς ἱκανὸς εἶναι ὁ

ζωγράφος Μίμης Πελεκάσης. Αὐτὸς δὲν καθαρίζει μόνον τὶς παλιὰς εἰκόνες. Ἀλλὰ μπορεῖ καὶ νὰ τὶς μιμεῖται στὴν ἐντέλεια. Κάνει ἄξαφνα μιὰ εἰκόνα νέα, δική του, ποὺ τὴ βλέπεις καὶ στοιχηματίζεις πὼς ἔγινε πρὸ αἰώνων. Μιμεῖται τὴν τεχνοτροπία, μιμεῖται καὶ τὸν χρωματισμό, ὅπως τὸν ἀλλοιώνει ὁ καιρὸς, μιμεῖται ἀκόμα καὶ τὴ φθορά, ποὺ ὅσο καλὰ διατηρημένη κι' ἂν εἶναι, πάντα παρουσιάζει μιὰ παλιὰ εἰκόνα. Ἐχει τρόπους, τεχνάσματα, ἐπινοήματα, μυστι-

τὸ ἴδιο μετὰ τὸν καθαρισμὸ τοῦ καὶ τὴν ἐμφάνισή του ἀπὸ τὸν τεχνίτη. Δὲν εἶναι, ἀλήθεια, κάτι θαυμάσιο;

Τέτοια ἡ εἰδικὴ τέχνη τοῦ Πελεκάσης ἔχει διασώσει ἓνα πλῆθος, ποὺ στολίζουν σήμερα δημόσια Μουσεῖα καὶ ἰδιωτικὰς Πινακοθήκες. Καὶ κερδίζει, κερδίζει βέβαια πολλὰ, ὁ Πελεκάσης μὲ τὴν ὥραία τέχνην του. Νὰ ξέρατε ὅμως καὶ τί τοῦ στοίχισε! Χωριστὰ οἱ κόποι, οἱ ἀγρύπνιες, τὰ ἐξόδα, τὰ ταξίδια, οἱ ἀγῶνες μιᾶς δολάκερης νιότης. Τοῦ

ἘΝΑ ΠΑΛΙΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΕΧΝΗΣ

Πὼς τὸ εἶχε κάνει ὁ Καιρὸς

Πὼς τὸ ἔκαμε ὁ Πελεκάσης.

κὰ δικὰ του. Καὶ θαυματοῦργεῖ μ' αὐτά, ὅταν προπάντων ἔχει νὰ καθαρίσῃ, νὰ ἐμφανίσῃ, ἓνα πανάρχαιο ἀριστοῦργημα, πίνακα ἢ τοιχογραφία.

Κοιτάξετε π.χ. αὐτὲς τὶς δύο εἰκόνες ποὺ σὰς βάζω ἐδῶ, Εἰν' ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ ἀριστοῦργημα Βυζαντινῆς Τέχνης, μιὰ Παναγία μὲ τὸ Χοιστὸ στὴν ἀγκυλιά. Ἀλλὰ ἡ πρώτη παριστάνει τὸ ἔργο ὅπως παραδόθηκε στὸν Πελεκάση,—ἀλλοιωμένο, σβυσμένο, κατεστραμμένο ἀπὸ τὸν Καιρὸ,—κι' ἡ δευτέρη παριστάνει

στοίχισε ἀκόμα καὶ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ του. Γιατὶ ἐν' ἀπὸ τὰ «χημικὰ», τὰ φάρμακα ποὺ μεταχειρίζεται, εἶναι καὶ τὸ ὁδροκυανινὸν ἢ πρωσσικὸν δέξυ, τὸ ἰσχυρότερον δηλητήριον. . . Μιὰ μέρα, τὸ ἀγοράκι του, παίζοντας σὲ ἔργαστήριον του, ἄγγιξε μιὰ στιγμή,—μιὰ στιγμή μόλις,—τὸ βούλωμα τοῦ μποκαλιῶν ποὺ εἶχε τὸ πρωσσικὸν δέξυ. Αὐτὸ ἔφτασε νὰ τὸ δηλητηριάσῃ. Καὶ σὲ λίγες ὥρες, τὸ ἀγγελούδι, σὲ μιὰ φριχτὴ ἀγωνία, σ' ἐν' ἀπάνταστο μαρτύριο, ξεψύχησε. Ναι, τόσο

ἀκριβῶς στοίχισε στὸν πατέρα-ζωγράφου ἡ ἐπιτόνησή του, μὲ τὴν ὁποία ἔσωσε καὶ σώζει τόσα ἀριστουργήματα τέχνης, σὺν τὴν ὑπέροχῃ αὐτῇ Παναγίᾳ ποὺ βλέπετε.

KIMON AKIADIS

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡῆ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Μοθιστόρημα ὑπὸ CH. DE RICHTER)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —
 Ὁ Σολομών στάθηκε ν' ἀκούσει.
 — Μοῦ δίνεις νὰ τὸ ἰδῶ; ρώτησε ὁ Σίμφων.

Ὁ ἄλλος τοῦδωσε τὸ πακέτο κι' ὁ Σίμφων τὸ ἀνοίξε. Ξετύλιξε ἕνα ἱρλανδέζικο σάλι καὶ τὴν ἴδια στιγμή κατὶ γλύστρησε κι' ἔπεσε μὲ θόρυβο στὸ πάτωμα.

Ἦταν ἕνα μενταγιόνι κρεμασμένο σὲ μιὰ ἀλυσίδα μ' ἕνα πορτραίτο σὲ κάθε ὀψή του. Ὁ ἀξιωματικός τὸ πῆρε, τὸ κοίταξε κι' ἔκανε νόημα στὸν Ἑβραῖο νὰ πλησιάσει:

— Τὴ γνωρίζεις αὐτὴ τὴ γυναίκα; ρώτησε.

Ἀμφιβολία δὲ χωροῦσε. Στὸ μενταγιόνι ἐκεῖνο ἦταν ἡ φωτογραφία τῆς ξένης, ποὺ εἶχ' ἔρθει χτὲς βράδῳ στὸ μαγαζί του.

— Αὐτὴ, αὐτὴ εἶναι! φώναξε ὁ γέρος, χτυπώντας τὴ γροθιά του στὸ τραπέζι.

— Ἀ, τὴν κλέφτρα, τὴν κλέφτρα!

Ὁ ἀστυνομικὸς ζάρωσε τὰ φρύδια του.

— Εἰστε βέβαιος; Γιὰ κοιτάξετε κι' ἀπὸ πίσω.

Γύρισε τὸ μενταγιόνι κι' ἡ μορφὴ τῆς μικρούλας τοῦ χαμογέλασε.

Λίγο ἔλειψε νὰ προδοθεῖ καὶ νὰ φωνάξει: «Νὰ τὸ παιδί, ποὺ ἔμεινε στὸ σπίτι μου, ἄλλη κλέφτρα κι' αὐτὴ!» Ἀλλὰ κρατήθηκε καὶ κούνησε μοναχὰ τὸ κεφάλι του.

— Ὡστε, εἶπε ὁ ἀξιωματικός, εἶτε ἔγκλημα εἶτε αὐτοκτονία εἶναι, πάντως ἡ γυναίκα ποὺ γυρεύετε, ἔπεσε χτὲς τὴ νύχτα στὸν Ἰάμεση. Δὲν ξέρουμε ἀν πνίγηκε, αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸ ξέρει. Μάθατε λοιπὸν ἔτι γυρεύατε, μπορείτε τώρα νὰ πηγαίνατε.

Ὁ Σολομών, σὺν ἀποσβολωμένος ἀπ' αὐτὴ τὴν εἰδηση, χαιρέτησε καὶ βγήκε. Ὡστε ἡ γυναίκα εἶχε πεθάνει (στὸ μυαλό του, ἀμφιβολία δὲν ἔμενε καμιά), οἱ πέντε λίρες του ἦταν χαμένες (οὔτε καὶ γι' αὐτό, δυστυχῶς, δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία), κι' αὐτὸς ἔμενε μ' ἕνα παιδί κοντά του, ποὺ τοῦδωσε νὰ φάει καὶ χτὲς καὶ σήμερα καὶ ποῖος ξέρει πόσον καιρὸ ἀκόμη θὰ τῷχε στὴ ράχη του.

Τὸ κεφάλι του γύριζε, καὶ πότε ἴδρωνε καὶ πότε τὸν ἐπίαναν ἀνατριχίλες. Οὔτε ἤξερε ποῦ βρισκόταν, οὔτε ἤξερε τί ἔκανε.

Κατέβηκε τὴ σκάλα σὰ μεθυμένος, εἶδ' ἕνα λεωφορεῖο ἑτοιμὸ νὰ ξεκινήσει κι' ἀνέβηκε βιαστικά.

Οὐφ! Τὰ πόδια του δὲν τὸν βαστοῦσαν πιά. Λίγο ἀκόμη καὶ θάπεφτε χάμω.

Εἶδε τὸν ὁδηγὸ νὰ πλησιάζει κι' ἔβγαλε νὰ πληρώσει τίς δυὸ πέννες.

— Δὲν πληρώνουν ἐδῶ, παππού! εἶπε ἐκεῖνος γελώντας. Ἐδῶ τὰ κάνει τὰ ἔξοδα ἡ πατρίδα!

— Δόξα σοι ὁ Θεός! στέναξε ὁ Ἑβραῖος μὲ ἀνακούφιση. Ἀλλωστε δὲ θὰ πάω μακριά, λίγο θὰ μείνω.

— Μπα; ἔκαμε ὁ ὁδηγὸς κλείνοντας πονηρὰ τὸ μάτι. Κι' ἐγὼ ἤξερα ὅτι οἱ πελάτες μου μένουν πολὺν καιρὸ. Ἀλλος πέντε, ἄλλος δέκα χρόνια, ἄλλος ὅλη του τὴ ζωὴ!

Ὁ Σολομών κοίταξε μὲ ἀπορία καὶ μὲ φόβο τὸ συνομιλήτῃ του. Ἦταν τρελ-

«Ἡ μικρούλα εἶχε καθήσει στὸ σκαμνὶ τῆς κυρὰ-Νανσού.» (Σελ. 75, στ. α')

λὸς ἢ μήπως αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε χάσει τὸ λογικὸ του ἀπὸ τίς πολλὰς συγκινήσεις τῆς ἡμέρας;

— Τί μοῦ φέλνεις ἐκεῖ, πέντε καὶ δέκα χρόνια; Στὸ Χουάιτ-Τσάπελ πηγαίνω ἐγώ.

— Καὶ μήπως σοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πῶς ρωτῶ ἐγὼ τοὺς πελάτες μου, ποῦ θέλουν νὰ τοὺς πάω; Μὰ ποῦ θαρρεῖς πῶς βρίσκεσαι, παππού;

Ὁ Σολομών ἔρριξε μιὰ μοτιὰ τριγύρω του κι' εἶδε τότε, ὅτι βρισκόταν μέσα σ' ἕνα στενὸ διάδρομο μὲ καγγελωτὰ παράθυρα, καὶ ξαφνικὰ κατάλαβε, ὅτι εἶχε μπεῖ στὸ λεωφορεῖο τῶν καταδίκων.

Ἐτρεξε νὰ κατέβει σὺν τρελλοῦ καὶ βγήκε τρέχοντας ἀπὸ τὴν αὐλὴ τῆς ἀστυνομίας, ἐνῶ πίσω του οἱ ἀστυνομικοὶ γελούσαν μ' ἔλη τους τὴν καρδιά.

Ὁ ὁδηγὸς τοῦ φώναξε κοροϊδευτικά.

— Ὅχι, τόσο γρήγορα, μπάρμπα! Ἐν-

νοια σου καὶ κάποτε θὰ τὸ χρειαστεῖς τ' ἀμάξι μου. Τὸ καλύτερο τῆς γειτονιάς! Ἀλλέ-ρετοῦρ, ὀλοταχῶς καὶ χάρισμα! Νὰ σοῦ κρατήσω μιὰ θέση;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Μιά φωνὴ μὲς στὴ νύχτα.

Πῶς βρέθηκε πάλι ὁ Σολομών Χάγερσμυθ στὸ Χουάιτ-Τσάπελ; Οὔτε κι' ὁ ἴδιος δὲν τῷξερε. Εἶχε πέρασει τὸ Λονδίνον σὰ σὲ ὄνειρο. Κι' οἱ ἄνθρωποι ποὺ ταξιδεύανε μαζί του στὰ λεωφορεῖα, ἔκαναν τὸν σταυρὸ τους μ' αὐτὸν τὸν τρελλό, ποὺ ὀλοένα ἀναστεύαζε, σήκωνε τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ φώναζε τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαάκ καὶ τὸν Ἰακώβ.

Μόνον ὅταν ἔφτασε πιά τὸ δρόμο του, ξαναβρήκε κάπως τὸ λογικὸ του. Χτυποῦσε μιὰ ἡ ὥρα, κι' ἡ σκέψη ὅτι εἶχε χάσει τοσοῦς πελάτες, τοῦ ἀνέδασε ἄλλη μιὰ φορά τὸ αἷμα στὸ κεφάλι.

— Ἀ, τὴν κλέφτρα, τὴν κλέφτρα! Νὰ μοῦ κλέβει καὶ τοὺς πελάτες μου ἀκόμη! Μὰ τί σοῦκανα λοιπὸν, Θεὲ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ τιμωρεῖς. ἔτσι τὸ δοῦλο σου;

Αὐτὸς, βλέπετε, δὲν μπορούσε νὰ διακρίνει τίποτα ἄλλο, μέσα στὸ δράμα ποὺ ἴσως εἶχε συμβεῖ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ λεφτὰ του ποὺ χάθηκαν! Δὲν τὸν συγκινοῦσε τίποτ' ἄλλο: οὔτε ἡ ἀγωνία τῆς δυστυχισμένης μητέρας, οὔτε τὸ τραγικὸ τέλος τῆς, οὔτε ἡ τύχη τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ, ποῦμεν ἔρημο στὸν κόσμον κι' ὄρφανό.

Ὁρφανό! Τί σημασία εἶχε γι' αὐτὸν ἡ λέξη; Γιὰ νὰ τὴ νοιώσει κανεῖς, ἢ πρέπει νὰ εἶναι παιδί, ἢ νάχει ἕνα παιδί νὰ τ' ἀγαπᾷ. Μόνον τότε μπορεῖ κανεῖς ν' ἀναμετρήσει τὸ μεγάλο κενὸ ποὺ ὑπάρχει σ' αὐτὴ τὴ λέξη, τὸ κενὸ αὐτό, ἀπ' ὅπου λείπει κάθε τι, ποὺ δίνει χαρὰ στὴ ζωὴ. Τὸ χαμόγελο μιᾶς μητέρας, τὸ ἀγρυπνὸ βλέμμα, τὸ φιλεῖ τῆς ποὺ καλὴνυχτίζει, τὰ χάδια τῆς πάνω στὶς ἀρρώστειες, ἡ φωνὴ τῆς, ἡ ἀγκαλιά τῆς, ἀκόμη καὶ τὰ δάκρυά τῆς!

Μὰ τί ἐνοιωθε ἀπ' αὐτὰ ὁ Σολομών Χάγερσμυθ; Αὐτὰ δὲν ζυγιάζονταν, βλέπετε, μὲ τὸ χρυσάφι, γιατί ἀξίζουν πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλο τὸ χρυσάφι τῆς γῆς.

Μιά φτωχὴ μικρούλα θὰ φοροῦσε τὸ θλιβερὸ μαῦρο φόρεμα τῆς ὁρφανῆς.

Ὁ Σολομών Χάγερσμυθ τὸ σκοπὸ του.

— Τὴν κλέφτρα! Τὴν κλέφτρα!

Ἐ, ἄς τὸν λυπηθοῦμε, γιατί εἶναι πολὺ δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ποὺ δὲ νοιώθει τί θὰ πεῖ ἀγάπη.

Ἡ ὀμίχλη σκέπαζε τὴν πόλη τόσο πυκνά, ὥστε ὁ Ἑβραῖος κόντεψε νὰ προσπεράσει τὴν μπαράκα τῆς κυρὰς Νανσού, καὶ θὰ προχωροῦσε ἀκόμη, ἀν ἡ μαγεύρισα δὲν τὸν φώναζε:

— Σὲ καλὸ σου, κύρ-Σολομών, ἀφη-

ρημένος εἶσαι;

Ἐκεῖνος τινάχτηκε καὶ γύρισε πίσω

Ἀλλὰ καθὼς πλησίασε, ἕνα φριχτὸ θέαμα τὸν ἀναστάτωσε.

Ἡ μικρούλα εἶχε καθήσει στὸ σκαμνὶ τῆς φιλόξενης κυρὰς-Νανσού καὶ δάγκωνε μὲ ὀρεξὴ ἕνα μεγάλο ψηγμένο μῆλο. Ὁ Ἑβραῖος ἔκταν' ἕνα ἀπότομο κίνημα καὶ λίγο ἔλειψε ν' ἀναποδογυρίσει ἕνα τσουκάλι.

— Πάρ' το ἀπὸ τὰ χέρια τῆς! φώναξε. Δὲ σοῦπα νὰ μὴ τῆς δώσεις; Ὡς πότε λοιπὸν θὰ μὲ κλέβει αὐτὸ τὸ παλιοκόριτσι;

Τὸ παιδί τρώαζε κι' ἔκρυψε πίσω του τὸ μῆλο. Ἀλλὰ ἡ κυρὰ-Νανσού, μὲ τὴν κουτάλα στὸ χέρι, μπήκε στὴ μέση.

— Μὰ τί τρόπος εἶν' αὐτός, κύρ-Σολομών; Μπα, σὲ καλὸ σου, τί σ' ἐπίασε λοιπὸν;

Ὁ Σολομών φώναξε ὀργισμένος:

— Γιατί τῆς ἔδωσες νὰ φάει; Γιατί;

— Χαρὰ στὸ ρώτημα! Γιατί; Γιατί

ἡ ὥρα εἶναι μία κι' ὅλα τὰ χριστιανόπουλα — καὶ τὰ ἑβραϊόπουλα μὲ τὸ συμπάθειο — ἔχουν φάει βέβαια. Τοῦ λόγου σου μήπως ἤθελες νὰ τ' ἀφίσεις τὸ ἄμειρο νὰ πεθάνει τῆς πείνας;

Ὁ Σολομών Χάγερσμυθ ἔκανε νὰ πιάσει τὸ κεφάλι του.

— Ἀκούς ἐκεῖ μῆλο ψηγτό! Καὶ μὲ ζάχαρι μάλιστα! Μὰ αὐτὴ μὲ κλέβει ὥς τὸ κόκκαλο! Θεὲ τοῦ Ἰσραήλ, βάλε τὸ χέρι σου!

— Μὰ τὸ μῆλο, καλέ, εἶναι τὸ φρούτο του. Ἐφαγε, νὰ τὸ χαρῶ, ἕνα σωρὸ πράγματα.

Ὁ Ἑβραῖος κιτρίνησε.

— Πῶς εἶπες;

— Τὸ κακόμοιρο! Κι' εἶχε μιὰ πείνα!

Κι' ἡ κυρὰ Νανσού, κάνοντας γοῦστο μὲ τὴ φούρκα τοῦ Ἑβραίου, ἔβαλε τὰ χέρια στὴ μέση κι' ἄρχισε νὰ ἀραδιάζει ἕνα-ἕνα τὰ φαγητὰ ποὺ εἶχε δώσει στὴ μικρή: Δυὸ τηγανητὰ λουκάνικα, ἕνα πιάτο πατάτες (γεμάτο ἴσαμε ἀπάνω), ἕνα κομμάτι πουτίγκα καὶ τέλος τὸ ζαχαρωμένο μῆλο.

Σὲ κάθε λέξη, ὁ Σολομών τινάζονταν νευρικά.

Τέλος, δὲν κρατήθηκε πιά, ἔβγαλε τὸ σκουφὸ του, τὸν τσαλάκωσε στὰ κοκαλιάρικα χέρια του καὶ ξέσπασε.

— Τὴν κλέφτρα! Τὴν κλέφτρα! Ἀλλὰ ἐννοια σου, ἔσένα ἔκλεψε αὐτὴ τὴ φορά! Ἐγὼ σὲ εἰδοποίησα, δὲν πληρώνω πεντάρα τσακισμένη!

Ἡ κυρὰ Νανσού ἔμεινε ἀτάραχη καὶ γελαστή.

— Καὶ ποῖος σοῦ γύριζε παράδες; Ἀρκεῖ ποὺ εὐχαριστήθηκε ἐγὼ νὰ τὸ βλέπω νὰ τρώει. Ἐννοια σου, μὲ πλήρωσε, κύρ-Σολομών, δὲ χρεώνω κανέναν.

— Σὲ πλήρωσε; Ὡστε μοῦκλεψε λεφτὰ καὶ τάφαγε;

— Ὅχι, μὲ πλήρωσε μὲ τὴ χαρὰ του, κι' αὐτὴ ἡ πληρωμὴ εἶναι ἡ καλύτερη ἀπ' ὅλες.

— Δὲν ξέρω! Ἐγὼ δὲ δίνω τίποτα!

Ἡ κυρὰ-Νανσού σήκωσε τοὺς ὤμους.

— Μεῖνε ἡσυχος, δὲ θέλω τίποτα.

Ἀν θέλεις μάλιστα, νὰ σὲ φιλέσω καὶ σένα...

Ἀμέσως ἡ φυσιογνωμία τοῦ γέρου μεταμορφώθηκε. Ἡ ἀγριότητα τοῦ ἔγινε χαμόγελο καὶ φιθύρισε μὲ φωνὴ μελίσταλχτη: — Ὡ, εὐχαριστῶ... εἰσαι καλή!

(Ἀκολουθεῖ)

M. X. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Z.

Ἐτσι ἐξακολούθησε ὁ Τοτός νὰ δαμάζει τὰ ζῶα τοῦ χτήματος, πότε μὲ τὴ βέργα, πότε μὲ τὸ πιστόλι, πότε μὲ τὸ καμτσίκι. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Τὰ κανε ὅλα νὰ τὸν βλέπουν καὶ νὰ φεύγουν χίλια-μίλια!

Μόνον ὁ Σταχτερός, ὁ γαῖδαρέλος, ἔκανε ἐξαίρεση. Αὐτὸς δὲ κακόμοιρος στεκόταν νὰ τὸν κἀνῃ ὁ θηριοδαιμαστής ὅ,τι θέλει. Ὁχι δηλαδὴ πῶς φοβόταν τὴν κόκκινη βέργα ἢ τοὺς κρότους τοῦ τενεκέ. Ἀλλὰ ἔτσι, γιὰ νὰ εὐχαριστῇ τὸ μικρὸ κύριο ποὺ καταδεχόταν νὰ παίξῃ μαζί του.

Ὁ Τοτός ἐνθουσιάζτηκε. Ξεβάρτισε τὸ ἄγριο ἐκεῖνο γουρουνὶ καὶ βάφτισε τὸν Σταχτερὸ μὲ τὸνομα Ἀρταξέρξης.

— Ἐσύ, τοῦ εἶπε, εἶσαι τώρα ὁ καλὸς μου ἐλέφαντας. Νὰ μοῦ ζήσης, Ἀρταξέρξης μου!

Καὶ γιὰ νὰ μοιάξῃ κιόλα μ' ἐλέφαντα, σοφίστηκε νὰ τὸν μασκαρέψῃ. Πρῶτα-πρῶτα βοήκε δυὸ μεγάλα κέρατα ἀπὸ ταῦρο, ποὺ ὁ κολλήγας τῆς κορεμασμένα γιὰ στολίδι στὸν τοῖχο, καὶ τὰδεσε στὸ χαλινάρι τοῦ γαῖδαρέλου, δεξιὰ κι' ἀριστερά, ὥστε νὰ φαίνεται πῶς βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα του: Ἦταν τάχα οἱ χαυλιόδοντες ποὺ ἔχουν οἱ ἐλέφαντες.

Ἐπειτα ἔφτιασε μιὰ σωλήνα ἀπὸ κανναβάτσα, γεμισμένη μὲ ἄχερο

καὶ τὴν ἔρριψε στὸ σκαμνὶ μὲ τὴ βοώμη, ποὺ τὸ κορεμοῦσαν στὸ στόμα τοῦ γαῖδαρέλου γιὰ νὰ τῷχη ὅταν ἤθελε. Καὶ καθὼς ἔτρωγε, κουνούσε τὸ σκαμνί, κουνούσε καὶ τὴν κανναβάτσα, ποὺ ἔμοιαζε σὺν ἀληθινὴν προβοσκίδα.

Ἐτσι ὁ Ἀρταξέρξης ἦταν τέλειος. Κι' ὁ Τοτός καθόταν περὶφανε στὸ σαμάρι του κι' ἔκανε βόλτες σ' ἀλώνια, ὅπως τότε στὸ θηριοτροφεῖο μὲ τὸν ἐλέφαντα τὸν ἀληθινό.

Γέλια ποὺ ἔκαναν στὸ χτήμα, ὅταν ἔβλεπαν τὸ μασκαρεμένο γαῖδαρο!

— Τώρα, φαίνεται, θάχουν ἀποκοιῖς τὰ ζῶα! ἔλεγαν αὐτοί.

— Νὰ ἔνας ἐλέφαντας, ποὺ μόλις μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἀφρική! ἔλεγαν ἄλλοι γιὰ κοροϊδεῖα.

Μὰ ὁ Τοτός τὸ πίστευε καὶ καμάρωνε. Ὁχι μόνον νὰ δαμάξῃ τὰ ζῶα ἤξερε, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ μεταμορφώσῃ. Αὐτὸ ποὺ ἔκαμε μὲ τὸν Σταχτερὸ, μποροῦσε βέβαια νὰ τὸ κἀνῃ καὶ μ' ἄλλα ζῶα, μικρὰ καὶ μεγάλα. Καὶ τότε τοῦ ἦρθε ἡ πιὸ παρὰξενὴ ἰδέα ποὺ σκέφθηκε ποτὲ ἕνα παιδί:

Νὰ κἀνῃ ἕνα θηριοτροφεῖο ἐκεῖ στὸ χτήμα καὶ νὰ προσκαλῇ τὰ παιδιά νὰ πληρώνουν γιὰ νὰ τὸ βλέπουν!

Πῶς ἔκανε σιτὴ χώρα κι' ὁ θηριοδαιμαστής;

(Ἀκολουθεῖ)

H KYPA-MARFA

ΔΙΑΛΟΓΟΙ Μ' ΕΝΑ ΜΟΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ "Η ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΑΝΝΟΥΛΑΣ"

Σήμερα τάπογεμα ή 'Αννούλα δέν έχει σχολειό. Έξω βρέχει. Οί χοντρές στάλες πάνω στόν τοίχο τής ταράτσας κροτούν ακατάπαυστα.

Η 'Αννούλα τό πήρε απόφαση. Σήμερα δέν έχει περίπατο. Μάζεψε τή σάκκα τής πού έσερνε στό ντιβάνι άπ' τό μεσημέρι, καί πήγε στήν κάμαρά τής. Έχει μιá μικρή πολυθρόνα κι' ένα τραπέζι άπ' καλάμι. Κάθησε, άνοιξε τό βιβλίο τής, πήρε τό χάρακά τής. Κοιτάζει γύρω-γύρω τούς τοίχους μ' ένα βλέμμα άσθητό.

— Ντόση! φωνάζει μέ μιá φωνή δυνατή, πού δέ δέχεται αντιρρήσεις, Ντόση, άν δέ σωπάσης, θά σέ βγάλω έξ' άπ' τήν τάξη...

Φαίνεται πώς ή άόρατη Ντόση άγρόν άγόραζε, γιατί ή φωνή τής μικρής δασκάλας γίνεται τρομερή:

— Ντόση, έλα δώ!

Η Ντόση, φαίνεται, έρχεται.

— Άκούς όταν σου μιλάνε, ή όχι;

— Άκούω!

— Τότε; φωνάζει ή 'Αννούλα καί στηλώνει πάνω στόν τοίχο δυό φοβερές ματιές.

— Ο Παμεινώντας μέ τσιμπούσε...

Η μικρή δασκάλα δώχνει τόν άτακτο, — άόρατο κι' αυτόν, έννοείται, — καί γυρίζει στή μαθήτριά τής:

— Πήγαινε τώρα στή θέση σου, τής λέει, καί φρόνιμα, γιατί θά πάθης τό ίδια...

Μιά παύση.

— Η καλύτερα έλα δώ, Ντόση. Πές μου τό ποίημα.

Η μαθήτριά φαίνεται νά διστάζει.

— Έμπρός, Ντόση! φωνάζει ή 'Αννούλα. Δέ μ' αρρουμε πιά νά σέ περιμένουμε!... Με τίς σκανταλιές σου πέ-
ρασε κιόλας μισή ώρα. Πότε θά ξε-
τάσω τό άλλα παιδιά!

Η Ντόση, — ή μάλλον ή 'Αννούλα — άρχίζει τήν άπαγγελία:

Καί βλέπω ν' αναδεύονται
πίσω άπό τό βατήρα
τά γυμνασμένα σώματα
τόνα άπό τ' άλλο άνάγια.
σιύγουν οί δυό παλάμες τους
καί τριφεί ή μιá τήν άλλη,
θεριεύονται καί σπασταροούν
οί νευρομένες κνήμες
καί μέ λαχτάρα καρτερούν...
τά λιπαρά ζευγάρια!

Η φωνή τής μικρής δασκάλας πνί-
γεται άπό άγανάκτηση.

— Τί, πώς! Τά λιπαρά ζευγάρια, ά-
μελέτητη!

Καί μέ λαχτάρα καρτερούν
τό πάλεμα ν' άρχισή!...

Έτσι είναι, θεότρελλη! Πήγαινε στή
θέση σου. Καί τά ξαναλέμε τήν άλλη
έβδομάδα στόν έλεγχό σου.

Τώρα είναι ή σειρά τής Μπεμπέκας
νά πη τό ποίημα:

Καί βλέπω ν' αναδεύονται
τόνα άπό τ' άλλο άνάγια...

Η 'Αννούλα τρέμει άπό τό θυμό τής.

— Σιωπή, σιωπή, άμελέστατη! Θά
σ' άφήσω νηστεία τό μεσημέρι... Δέ
ντρέπεσαι λιγάκι;... Θά γράψω τής μα-
μάς σου... Καί θά βγάλω τώρα τήν
'Αννούλα, νά σέ ντροπιάση... Έλα
δω, καλό μου κορίτσι...

Η 'Αννούλα τό ξέρει τό ποίημα νε-
ράκι. Η δασκάλα είναι όλο χαρά κι'
επαίνους.

— Μπράβο! Θά πάρης σήμερα έν-
νέα! Είσαι τό καλύτερο κορίτσι τής
τάξης σου. Ντόση, Μπεμπέκα, άν δέ
βάλετε μυαλά καί δέν γίνετε σάν τήν
'Αννούλα, θά μείνετε στήν ίδια τάξη.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Έθνικόν Άριστέιον Γραμμάτων καί Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μέ στίκια τής δ. ΛΙΔΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια άπό τό προηγούμενο —

Κι' ένφ, φοβισμένος μή μέ ίδούν πού
τούς παραμόνευα, έτοιμαζόμουν νάπομα-
κρυνθώ, ταυτί μου, χωρίς νά θέλω, πήρε
ένα λόγο πού μέ κάρφωσε κεί.

— Τό κάτω - κάτω, έλεγε ό Πανάγα-
ρης στόν πατέρα μου, μήπως είναι παι-
δί σου; Άπ' τό δρόμο τό μάζεψες...

Τί; Για μένα τόλεγε αυτό; Άκούγα
καλά ή μή μέ γελοούσαν ταυτιά μου;...

— Αδιάφορο! τού άποκρίθηκε ζωη-
ρά ό πατέρας μου Έγώ τό Δήμη τόν
έχω καί τόν αγαπώ σάν παιδί μου. Κι'
αυτός μάγαπά σάν πατέρα του κι' ούτε
ξέρει πώς τόν μάζεψα άπ' τό δρόμο.

Βγάλ' το λοιπόν άπό τό νού σου πώς θά
σου τόν δώσω νά μου τόν κήνης σαλ-
τιμπάγκο καί θεατρίνο. Ο Δήμης θά
μάθω καί τίμα τέχνη σάν καί μένα καί
θά ζήση.

— Μά τί, ή δική μου τέχνη είναι ά-
τιμη; διαμαρτυρήθηκε ό Πανάγαρης.

— Δέν ξέρω τί είναι, μά έμένα δέ
μάρεσει! έίπε ό πατέρας μου σχεδόν μέ
θυμό. Καί δυνατότερα πρόσθεσε: — Ού,
φτάνει πιά χριστιανή μου, νά ζήσ! Ά-
φηρέ με ήσυχο. Αυτό δέ γίνεται Τό
παιδί δέ σου τό δίνω, χρυσό νά μέ κά-
νης! Όχι διακόσιες δραχμές τό χρόνο
πού λές, μά καί διακόσιες χιλιάδες νά
μου δώσης!

— Άς είναι, έίπε ό Πανάγαρης, σι-
γότερα δέ θά μαλώσουμε για τό μισθό.
Έίπα διακόσιες δραχμές, μά άν σου
φαίνονται λίγες, σου τις κάνω διακόσιες
πενήντα!

Δέν πρόφτασε καλά καλά νά τό πη,
κι' ό πατέρας μου τούδχαλε τις φωνές:

— Φτάνει, σου έίπα, φτάνει!... Ξε-

Η πόρτα άνοίγει.

Είναι ό Γιάννης, ό μικρότερος άδελ-
φός τής 'Αννούλας. Κοιτάζει τή μικρή
δασκάλα μ' άπορία.

Έκείνη έχει σηκωθεί θυμωμένη.

— Γιάννη, τού λέει επιτακτικά, πώς
μπαίνεις στήν τάξη; Τό κουδούνι δέ
χτύπησε!

Κι' έπειδή εκείνος δέ φαίνεται νά
πολυκαταλαβαίνει, μέ μιá σπρωξιά τόν
βγάζει έξω.

— Αυτός ό Παμεινώντας, μονολογεί
καθώς ξανακάθεται στή θέση τής, είναι
άνυπόφορος! τού άρέσει, φαίνεται, όλο
νά τόν διώχνουν!

Κι' άνοίγει τήν αχνωσμάτριά τής, για
νά ύπαγορέψη στά παιδιά τήν αύριανή
όρθογραφία τους...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΕΪΝΟΓΛΟΥ

φορτώσου με! Δέν άκούω άλλο λόγο,
τελείωσε!... Πήγαινε κιόλα κι' είν' άρ-
γά!... Στό θεάτρό σου σέ περιμένουν.
Άντε! Άντε! Στό καλό!

Τόν έδιωχνε. Ο Πανάγαρης δέν ει-
χε βέβαια άλλο παρά νά φύγη. Κι' έ-
γώ, για νά μή μέ ιδή απέξω άπό τήν
πόρτα, βιάστηκα πάλι νάπομακρυνθώ.

Έτρεξα σχεδόν ως τήν άκρη τού δρό-
μου, μισοκρύφτηκα μάλιστα στή γωνιά.
Κι' άπό κεί, σέ λίγο, είδα πραγματι-
κώς τόν Πανάγαρη νά βγαίνει άπ' τήν
αυλή μας καί, χωρίς νά μέ ιδή καθό-
λου, νά τραβά κατá τήν πλατεία μέ τό
κεφάλι σκυφτό.

Βγήκα τότε άπ' τόν κρυψώνα μου κι'
έξακολούθησα νά τρέχω κατá τά χω-
ράφια. Ξεσκούφωτος, άσυγύριστος, έτοι-
πως είχα πεταχτεί, έτρεχα χωρίς νά
ξέρω πού πηγαίνω...

— Ό,τι είχα άκού-
σους νά τό λέει, παρά καί τόν
είδα νά επικυρώνη μέ τό έργό τό
λόγο: Δέ δέχτηκε τήν πρόταση τού
Πανάγαρη, άν καί τόσο συμφορητική, καί
γάπη μου κλώτσησε διακόσιες πε-
νήντα δραχμές τό χρόνο, πού για τό
φτωχό μαραγκό τού χωριού ήταν κά-
τι τί!

Γιατί πρέπει νά ξέρετε, παιδιά μου,
πώς μέ μεγάλη δυσκολία κατάφερνε ό
μαστορο-Παύλος, στό μικρό μας τόπο,
μέ τήν τέχνη του μονάχα, νά βγάζει
τά έξοδα τού σπιτιού, (νά μάς τρέφει
νά μάς ντύνει καί νά μάς μαθαίνει γράμ-
ματα) όπως έίπε κι' ό Πανάγαρης, κι'
άκόμη πώς εκείνο τόν καιρό, διακό-
σιες πενήντα δραχμές άξίζαν όσο άξίζουν
σήμερα τρεις χιλιάδες καί παραπάνω.

6. Μαζεμένος άπ' τό δρόμο!...

Θέ μου, τ' ήταν αυτό πού μέ βρήκε!

Ο μαστρο-Παύλος δέν ήταν ό πα-
τέρας μου; Η κυρά-Παύλενα δέν ήταν
ή μητέρα μου; Ο Άντρίκος, ή Μαρού-
λα, δέν ήταν άδέρφια μου; Αυτοί πού
τούς νόμιζα γονιούς μου, μέ είχαν μα-
ζέψει άπ' τό δρόμο; Κι' ήμουν ένα ξε-
νό παιδί στό σπίτι εκείνο πού τό θεω-
ρούσα σπίτι μου;

Άλίμονο! δέν μπορούσα νάχω γι'

αυτό καμιά άμφιβολία, άφού τ' άκουσ'
άπ' τό στόμα τού ίδιου τού μαστρο-Παύ-
λου. Ο Πανάγαρης τού έίπε: «μήπως
ό Δήμης είναι παιδί δικό σου;» κι' έ-
κείνος τό επιβεβαίωσε. «Ναί, έίπε, δέν
είναι δικό μου παιδί. τό μάζεψα άπ' τό
δρόμο». Αυτή ήταν ή άλήθεια, τελείωσε!

Θυμήθηκα τότε τήν πρωινή μου όμι-
λία μέ τόν Πανάγαρη κι' έξηγήσα για-
τί δέν μου έλεγε «ό πατέρας σου» πα-
ρά «ό μαστρο-Παύλος». Θάξερε κείνο
πού δέν τόξερα έγώ! Άλλά για νά τό
ξέρη ό Πανάγαρης, ένας ξένος πού λί-
γες μέρες μόνο είχε στόν τόπο μας, θά
πή πώς στόν τόπο μας τόξεραν κι' άλ-
λοι. Κάποιος άπ' αυτούς θά τόπε βέβαια
τού Πανάγαρη. Πάλι, μπορεί νά τού τό-
πε κι' ό ίδιος ό πατέρας μου, τότε πού
πήγε στήν άποθήκη του νά τού φτιάσει
τήν εξέδρα καί μπήκα κι' έγώ περνών-
τας μιá στιγμή.

Έτσι ή άλλοιώς, άπό τότε θά μ' έ-
θαλε στό μάτι ό Πανάγαρης καί θά σκέ-
φτηκε πώς θά μπορούσε, σά φτωχό κι'
έρμο παιδί πού ήμουν, νά μέ πάρη μα-
ζί του καί νά μέ κάμν ή, τι θέλει. Γι'
αυτό μου μιλούσε καί μέ καλόπιανε. Κι'
άμα άκουσε καί τή φωνή μου
κι' είδε τί εύκολα πού μάθα-
να μουσική, βιάστηκε νά βάλλη
τό σχέδιό του σέ πράξη.

Μά ναί! τά βρήκε μπα-
στούνια... Ο μαστρο-Παύλος
πού μ' αγαπούσε σάν παιδί
του, τόν έδιωξε, όπως θά τόν
έδιωχνε κι' άν πήγαινε νά τού
γυρέψει τόν Άντρίκο ή τή
Μαρούλα...

Δέ μέ ξεχώριζε λοιπόν ό
μαστορο-Παύλος άπ' τά δικά
του τά παιδιά; τό ίδιο μάγα-
πούσε, τό ίδιο μέ πονούσε καί
μένα, τό ξένο; Ό, ούτε γι'
αυτό δέ μπορούσα νάχω άμφι-
βολία! Γιατί όχι μόνο τόν ά-
κουσα νά τό λέει, παρά καί τόν
είδα νά επικυρώνη μέ τό έργό τό
λόγο: Δέ δέχτηκε τήν πρόταση τού
Πανάγαρη, άν καί τόσο συμφορητική, καί
γάπη μου κλώτσησε διακόσιες πε-
νήντα δραχμές τό χρόνο, πού για τό
φτωχό μαραγκό τού χωριού ήταν κά-
τι τί!

Γιατί πρέπει νά ξέρετε, παιδιά μου,
πώς μέ μεγάλη δυσκολία κατάφερνε ό
μαστορο-Παύλος, στό μικρό μας τόπο,
μέ τήν τέχνη του μονάχα, νά βγάζει
τά έξοδα τού σπιτιού, (νά μάς τρέφει
νά μάς ντύνει καί νά μάς μαθαίνει γράμ-
ματα) όπως έίπε κι' ό Πανάγαρης, κι'
άκόμη πώς εκείνο τόν καιρό, διακό-
σιες πενήντα δραχμές άξίζαν όσο άξίζουν
σήμερα τρεις χιλιάδες καί παραπάνω.

Μά τήν αγάπη τού ανθρώπου εκείνου
πού τόν είχα ως τότε για πατέρα μου,
δέν περίμενα νά τή μάθω άπ' αυτό μόνο

τό περιστατικό. Πόσες φορές δέν τήν ει-
χα ιδεί στή μικρή μου ζωή! Πόσες φο-
ρές, σάν τύχαινε νάρρωσθήσω, δέν είχα
ιδεί τό μαστρο-Παύλο νά κήνι σάν τρελ-
λός ως πού νά τού πη ό γιατρός πώς δέν
είχα τίποτα σοβαρό κι' ως πού νά μέ
ξαναϊδή άπύρετο καί σηκωμένο. Κι' ή
γυναίκα του, πού τήν είχα για μητέρα,
τό ίδιο.

Μά καί πότε έκαμν ρούχα, παπού-
τσια ή δώρα στάλλα τούς παιδιά, χωρίς
νά κάμουν καί σέ μένα; Κι' άπό ποιá
τους διασκέδασα, άπό ποιá τους άπόλαυ-
ση, άπό ποιá τους χαρά μ' άπόκλεισαν
ποτέ; Μήπως δέ μ' έβαλαν καί μένα
στό σχολειό καί δέν έξακολουθούσαν νά
μέ στέλνουν, άν κι' ήμουν έννιά χρο-
νών; Ένας άλλος ίσως, στή θέση τού
μαστορο-Παύλου, θάλεγε:

«Φτάνει, αρκετά έμαθε ό Δήμης, εί-
ναι καιρός νά πιάσ ή δουλειά, νά βγάξ η
λεφτά νά μέ βοηθή η».

Μά ό φτωχός εκείνος δέν τόχε πει ά-
κόμα. Άπαντίας έλεγε πάντα πώς ή-
θελε πρώτα νά τελειώσω τό Δημοτικό
καί κατόπι νά μέ βάλλ η σέ τέχνη, είτε
τή δική του, είτε άλλη, όποια μου ά-

«Έξακολούθησα νά τρέχω κατá τά χωράφια...»
(Σελ. 17, στ. γ')

ρεσε. Δέν ήταν λοιπόν σάν πατέρας μου
άληθινός; Κι' ή γυναίκα του, πού μέ
λάτρευε ή καίμένη, δέν ήταν σά μητέ-
ρα μου άληθινή;

Κι' όμως! Δέν ήθελα τή ζωή μου ά-
πό τή στιγμή πού έμαθα πώς δέν ήμουν
παιδί τους! Μού φαινόταν πώς μέ βρή-
κε ή πιό μεγάλη δυστυχία, μιá συμφο-
ρά! Άκούς εκεί, έλεγα, νά μ' έχουν
βρει πεταμένο στό δρόμο! Γιατί πετα-
μένο βέβαια θά μ' είχαν βρει, άφού ό
μαστορο-Παύλος έίπε πώς μέ «μάζεψαν»
πώς μέ σήκωσαν δηλαδή άπό χάμω...
Νά, όπως στά παραμύθια πού είχ' ά-
κούσει ή διαβάσει ως τότε.

Κι' αυτό βέβαια θάγινε πολλά, πολ-
λά χρόνια πριν, άφού έγώ δέ θυμόμουν
τίποτα κι' ένόμιζα πώς είχα γεννηθεί
στό σπίτι εκείνο, όπως κι' ή Μαρούλα
πού τόσο καλά θυμόμουν τή γέννησή

της (γιατί τού Άντρίκου, πού ήταν σχε-
δόν στήν ηλικία μου, δέν τή θυμόμουν
καθόλου.) Θάμουν λοιπόν τότε πολύ μι-
κρός, ένα παιδάκι μέ φουστανάκια, ίσως
κι' ένα μωρό στά σπάργανα. Ό, ναί,
ένα μωρό. Μά ποιος λοιπόν μ' είχε πε-
τάξει; Πώς βρέθηκα έτσι στό δρόμο;...
Η μητέρα πού μέ είχε γεννήσει; Ο
πατέρας μου ό άληθινός; Μά τόσο κα-
κοί άνθρωποι ήταν αυτοί, πού έρριχναν
τά πρίδιά τους στό δρόμο κι' άφιναν νά
τά σηκώνουν ξένοι καί νά τά περιμα-
ζεύουν σέ σπίτια ξένα;

Αυτό μέ λυπούσε κατάκαρδα, μέ
πληγώνει καί μέ ταπεινώνει νά τό συλ-
λογίζεμαι. Κι' ένφ έδλεπα πόσο μέ ά-
γαπούσαν οί ξένοι άνθρωποι πού μέ πη-
ραν, κι' ένφ τούς αγαπούσα τό ίδιο κι'
έγώ, αισθανόμουν μιάν άπελπισία, μιάν
έρημιά, σά νά βρέθηκα άξαφνα στόν κό-
σμο όλομόναχος, σά νά μ' ήν είχα πιά
κανένα, ούτε πατέρα, ούτε μητέρα, ου-
τε άδέρφια, ούτε σπίτι, ούτε τίποτα, τί-
ποτα!...

Α, τί δυστυχισμένος πού ήμουν!...

7. «Γιατί άργησες;»

Μ' αυτές τις σκέψεις, πού
μου έρχόνταν άταχτες κι' ά-
νακατωμένες, — κι' όχι βέβαια
μέ τήν τάξη καί μέ τή σειρά
πού σάς τις είπα παραπάνω,
— βραδυάχτηκα στήν έρημη έ-
σοχή. Τό μούχρωμα μεγάλωσε
άκόμα τή λύπη μου καί τήν ά-
πελπισία μου. Καί σκέφτηκα
νά γυρίσω πιά στή χώρα καί
στός ανθρώπους, σά νά φοβό-
μουν τή μοναξιά. Μά δέν ήθε-
λα νά πάω καί στό σπίτι εκεί-
νο πού ήξερα πώς δέν ήταν
πιά δικό μου. Τώρα πού έμα-
θα τό μυστικό, δέν τολμούσα
νά ιδώ στά μάτια τόν πατέρα
μου καί τή μητέρα μου, — νά
πώ καλύτερα, τόν ψυχοπατέ-

ρα μου καί τήν ψυχομάννα μου. Θά
μου ήταν άδύνατο νά κρατηθώ, νά μή
δείξω τήν ταραχή μου καί, άν κατα-
λάβαιναν τίποτα καί μέ ρωτούσαν, νά
μ' ήν τούς τό πώ... Κι' αυτό ίσα-ίσα
δέν ήθελα, νά μιλήσω μαζί τους για τό
μυστικό πού είχα μάθει.

Έτσι φανταζόμουν πώς βρίσκομαι σέ
μιá πολύ δύσκολη θέση καί, στήν άμη-
χανία μου, συλλογίστηκα νά πάω ίσα
στού Πανάγαρη, νά τού τά πώ όλα καί
νά τόν παρακαλέσω νά μέ συμβουλέψ η
αυτός τί έπρεπε νά κάμω... Άλλά ως
νά γυρίσω στή χώρα, σκοτεινιάσε όλό-
τελα. Συλλογίστηκα τότε πώς οί άνθρω-
ποι εκείνοι πού μ' αγαπούσαν σάν παι-
δί τους, θάταν πολύ άνήσυχοι για τήν
άργητά μου. Τέτοια ώρα καί νά μ' ήν εί-
μαι στό σπίτι;

(Άκολουθεί)

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΛΕΙΠΕ

Αγαπητοί μου,

ΜΙΑ γλώσσα, οποιαδήποτε, για να πη κανείς πως είναι τέλεια μελετημένη, — ή πως μπορεί να μελετηθεί τέλεια, — πρέπει να έχει τρία βιβλία: Τη Γραμματική της, το Συντακτικό της και το Λεξικό της. Το Λεξικό διδάσκει τις λέξεις της (τί σημαίνει καθεμία, με ποιά λέξη εκφράζεται το καθετί, ποιά είναι ή κυριολεξία) ή Γραμματική διδάσκει τους τύπους αυτών των λέξεων (κλιτά και άκλιτα, κλίσεις ονομάτων και ρημάτων) και τέλος το Συντακτικό διδάσκει τον τρόπο που ενώνονται οι λέξεις για να αποτελέσουν πρόταση, φράση, περίοδο με όρισμένη έννοια, ώστε να μ' χωρή παρρηγοίηση. Γιατί αυτό ακριβώς είναι κείνο που λέμε «ορθή σύνταξη». Όταν δεν ξέρει κανείς να συντάξει, όταν κάνει λάθη συντακτικά, παρεξηγείται, λέει άλλο από κείνο που θέλει να πει. Θέλει π.χ. να πη πως σκοτώθηκε ο λαός, και λέει πως σκοτώθηκε ο κυνηγός...

Από τα τρία αυτά βιβλία, τα παλαιότερα για τη σπουδή κάθε γλώσσας, ή δική μας, — δηλαδή ή νεοελληνική, ή όμιλουμένη, ή δημοτική, — δεν είχε ως τώρα παρά τη Γραμματική. Γιατί Γραμματικές της Νεοελληνικής έχουν γράψει μερικοί, και δικοί μας και ξένοι: ο Πέτρος Βλαστός, ο Μένος Φιλήντας, ο γάλλος καθηγητής Περνός, ο γερμανός Τούμπ μαζί με τον δικό μας ακαδημαϊκό Ιω. Καλλιτσινάκη. Όσο για Λεξικό, κι αυτό πήτε πως τόχουμε: είναι το μεγάλο Ιστορικό Λεξικό που συντάσσεται από χρόνια και που το έχει αναλάβει τελευταία ή Ακαδημία Αθηνών. Το Συντακτικό όμως έλειπε. Λίγα πράγματα μόνο είχαν οι Γραμματικές που αναφέραμε, κι' έδω κι' εκεί ήταν δημοσιευμένες μερικές μικρές μελέτες. Βιβλίο ολάκερο κανένα. Αλλά να τώρα κι' αυτό το βιβλίο. Η γλώσσα μας απόκτησε αυτό το Συντακτικό της. Το έκαμε ο φιλόλογος και πρώην εκπαιδευτικός σύμβουλος κ. Αχιλ. Τζάρτζανος. Ένα βιβλίο από 350 σελίδες (6 κ. Κολλάρος εκδό της του) με τον τίτλο: «Νεοελληνική Σύνταξις, ήτοι Συντακτικόν της νέας ελληνικής γλώσσης. (δημοτικής και κοινής όμιλουμένης)». Έτσι ή μελέτη της γλώσσας μας συμπληρώνεται: έχει τη Γραμματική της, έχει το Λεξικό της, έχει και το Συντακτικό της.

Θα πήτε: το Λεξικό δεν έδωκε ακόμα. Θα περάσουν χρόνια, ακούμε, ως που να τελειώσει και θάνα μεγάλο, ακριβό, που δύσκολα βέβαια θα μπορεί ο καθένας και να το αγοράσει και να το μεταχειρισθεί. Από τις Γραμματικές

πάλι, το Φιλήντα, μαθαίνουμε, είναι μεγάλη, επιστημονική. Μικρή κι' ευχρηστική είναι μόνο το Βλαστό, μα κι' αυτό δεν υπάρχει στα βιβλιοπωλεία: μας λένε πως έχει εξαντληθεί πρό καιρού όπως δα και ή Γραμματική του Φιλήντα. Οι ξένες: είναι για τους ξένους. Και το Συντακτικό τώρα, του κ. Τζάρτζανου, ένα τόσο μεγάλο βιβλίο, που να το πάρει κανένας και που να το διαβάσει! Πώς λέτε λοιπόν πως ή γλώσσα μας έχει και τα τρία της βιβλία; Έμεις δεν βλέπουμε κανένα! Θα τ' είχε και για μας, που αγαπούμε και θέλουμε να σπουδάσουμε τη δημοτική, για να τη γράφουμε με τις κυριολεξίες της, με την ορθογραφία της και με τη σύνταξή της, αν μπορούσαμε να πάρουμε σ' ένα βιβλιοπωλείο και, με λίγα λεπτά, ν' αγοράσουμε ένα Λεξικάκι, μια Γραμματικούλα, ένα Συντακτικάκι...

Έχετε δίκιο. Τέτοια μικρά, φτηνά, ευχρηστα βιβλία δεν υπάρχουν ακόμα. Αλλά σιγά-σιγά. Τίποτα πιά, — κι' αυτό είναι το ζητήμα, — δεν εμποδίζει τώρα να γίνουν. Το Λεξικάκι θα βγεί εύκολα απ' το μεγάλο Λεξικό ή Γραμματικούλα απ' τις Γραμματικές των δικών μας και των ξένων. Συντακτικό μόνο δεν υπήρχε, για να βγεί κι' απ' αυτό ένα Συντακτικάκι. Και μας το δίνει σήμερα ο κ. Τζάρτζανος. Γι' αυτό το βιβλίο του προκάλεσε τόσο ένθουςισμο, γι' αυτό χαϊρετίσθηκε σαν ένα συμπλήρωμα, γι' αυτό είπαν όλοι όσοι ξέρουν: ή γλώσσα μας είναι πιά μελετημένη! Με άλλους λόγους: τα θεμέλια τώρα υπάρχουν. Για να χτιστεί το σπίτι, δεν χρειάζεται παρά λίγη ακόμα θέληση και λίγος καιρός.

Ίσως πάλι θα πήτε. Η Γραμματική και το Λεξικό χρησιμεύουν. Καθεμέρα, διαβάζοντας, απαντούμε λέξεις της δημοτικής, που δεν ξέρουμε καλά ή διόλου τη σημασία τους. Καμιά φορά ούτε ο ίδιος ο δάσκαλός μας τις ξέρει. Ένα Λεξικάκι θα μας βοηθήσει πολύ, για να καταλαβαίνουμε στην εντέλεια ποιητές και πεζογράφους. Επίσης ή Γραμματική πολλή χρησίμα θα μας μάθαινε, και πρώτα-πρώτα ορθογραφία. Γιατί περισσότερα λάθη κάνει ο μαθητής στίς καταλήξεις των λέξεων παρά στίς ρίζες... Το Συντακτικό όμως τί χρειάζεται; Μπορεί να μην ξέρουμε τη σύνταξη μιας ζωτανής γλώσσας που τη μιλούμε; Λάθη συντακτικά κάνουνε στην αρχαία, στην καθαρεύουσα, στα λατινικά, στα γαλλικά. Μα και στη γλώσσα μας;

Κι' όμως! τα συντακτικά λάθη είναι από τα συχνότερα. Κι' όταν μιλά κανένας, μα προπάντων όταν γράφει, κάνει πολλά. Και πρέπει να ξέρει καλά τη σύνταξη — δηλαδή το κυριότερο μέρος απ' όλο το μηχανισμό της γλώσσας, — για να ταποφεύγει. Καμιά φορά πασύρεται από την καθαρεύουσα και μεταφράζει, να πούμε, ένα συντακτικό της τρόπου, που δεν είναι και τρόπος της δημοτικής. Άλλοτε πασύρεται από την αρχαία ή από μια οποιαδήποτε ξένη γλώσσα που ξέρει. Με άλλους λόγους πασύρει: διάφορα συντακτικά κι' ακριβώς το κάνει, γιατί δεν ξέρει καλά ποιά είναι τα συντακτικά της δημοτικής, δηλαδή ποιάς τρόπου είναι δικός της και ποιάς είναι ξένος.

Τι όμορφα που τα ξηγγεί ολ' αυτά στο βιβλίο του κ. Τζάρτζανος, και πόσα παραδείγματα φέρνει για να δείξει τη χρησιμότητα του Συντακτικού της Δημοτικής! Θα σας πω ένα μόνο. Ο κ. Τζάρτζανος αντιγράφει από κάποιο άρθρο μια τέτοια φράση: «Έγραψαν άρθρα και καθηγητές στο Πανεπιστήμιο...» Να μια χοντρή ασυνταξία! Γιατί τί σας έλεγα στην αρχή; Η ασυνταξία φέρνει παρεξήγηση. Άλλο θέλεις, κι' άλλο καταφέρνεις να πης. Τί ήθελε να πη αυτός ο ασυντακτός; Πώς έγραψαν άρθρα «και καθηγητές του Πανεπιστημίου». Και τί λέει; πως έγραψαν άρθρα και καθηγητές, — όποιοι δήποτε καθηγητές, του Γυμνασίου, του Πολυτεχνείου, — και πως τόγραψαν στο Πανεπιστήμιο, όχι δηλ. στο σπίτι τους ή άλλο! Και ξέρετε γιατί ο αρθρογράφος έκαμε το χοντρό αυτό λάθος; Γιατί ήξερε ίσως γαλλικά. Οι Γάλλοι λένε «καθηγητής στο Πανεπιστήμιο». Έμεις λέμε «καθηγητής του Πανεπιστημίου». Και πόσα άλλα, πόσα!

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑΙ (Μυστιόδημα υπό Ιουλίου Βέρον)

— Συνέχεια από το προηγούμενο —
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

Ο Μαγελάνιος Πορτογάλος. — Σχέδια για το μέλλον. — Με τη λεοντή ή με την αλωπεκή; — Οι κατάσκοποι. — Μεταξύ 11 και μεσονυκτίου.

Την άλλη μέρα, 28 Νοεμβρίου, ο Έβανς έπλωσε στο τραπέζι τον χάρτη της Αμερικής κι' έδειξε στα παιδιά τον Μαγελάνιο πορθμό, που τον ανακάλυψε ο διάσημος πορτογάλος θαλασσοπόρος Μαγελάν το 1520.

— Ίδου, κύριοί μου, ο πορθμός, τους είπε. Έδω κοντά βλέπετε ένα νησί, που αυτά τα στενά το χωρίζουν από δυο τρία άλλα. Το νησί αυτό είναι ή Άννόν-δερ ή ή Τσαίρμαν όπως τ' ονομάσατε σεις.

Οι μεγάλοι, σκυμμένοι στο χάρτη, κοίταζαν με περιέργεια το νησί εκείνο, το νησί τους, που το ενόμιζαν απόκεντρο και που ήταν πραγματικώς τόσο κοντά στην αμερικανική ακτή.

— Όστε ή σωτηρία τους ήταν βέβαιη

αν κατόρθωναν να διαπεράσουν τον Μαγελάνιο. Αλλά γι' αυτό έπρεπε πρώτα να επιδιορθώσουν τη μεγάλη βάρκα του Σέβερον και γι' αυτό πάλι έπρεπε πρώτα να νικήσουν τον Ουάλστον και να του την πάρουν.

Αν ήταν τουλάχιστο στο μέρος που είχε ναυαγήσει, θα μπορούσαν να πάνε κρυφά και να την τραβήξουν με σχοινιά, όπως έκαμε ο Ουάλστον, ως το ποτάμι που ήταν κοντά στη σπηλιά τους. Το ίδιο κρυφά μπορούσαν να την επιδιορθώσουν, με τη βοήθεια του Έβανς, να τη φορτώσουν, να μπαρκαρισθούν και να φύγουν ύγεια στο νησί τους και στους κακούργους.

Αλλά δυστυχώς το σχέδιο αυτό ήταν απραγματοποίητο τη στιγμή που ο Ουάλστον είχε φυλακισμένη τη βάρκα αλλού, και που ήξερε πιά την ύπαρξη της μικρής αποικίας. Ο μόνος τρόπος ήταν ο πόλεμος και ή νίκη.

Αφού έμελέτησαν το χάρτη, ο Έβανς, ο Δόνιφαν κι' ο Βάξτερ πήγαν στο δάσος και προχώρησαν ως μισό μίλλι, κρυπτόμενοι πίσω από τα δέντρα. Αλλά τίποτα σπουδαίο δεν παρατήρησαν. Ο Πιστός, που τους ακολουθούσε, ήταν ήσυχος.

Ταπόγεμα όμως, λίγο πριν από το δειλινό, ο Ουάλ κι' ο Κρός, που ήταν σκοποί πάνω στους βράχους, κατέβηκαν βρομαίοι στη σπηλιά κι' είχαν πώς είδαν από μακριά δυο ανθρώπους να πλησιάζουν. Αμέσως ο Έβανς κι' ή Καίτη κρύφθηκαν, για να μη τους ιδούν οι έρχόμενοι. Κι' αφού κοίταξαν από τη θυρίδα, τους γνώρισαν: Ήταν ο Ράκ και ο Φόρτ.

Χωρίς άλλο, θέλουν να σας ξεγελάσουν, είπε ο Έβανς στα παιδιά. Θα κάμουν τους ναυαγούς — μήπως δεν είναι κιόλα; — και θα σας ζητήσουν περίθαλψη.

— Τι να κάμουμε; ρώτησε ο Μπριάν. — Να τους δεχθίτε, να τους περιποιηθίτε...

— Έγώ, έκαμε ο Μπριάν, αυτούς τους κακούργους; ποτέ!

— Τους αναλαμβάνω, έγω, είπε ο Γόρδων.

Σε λίγο, ο Μπριάν, ο Δόνιφαν, ο Βάξτερ κι' ο Γόρδων έτρεχαν στην άκροταχιά. Οι δυο ναύτες, καθώς είδαν τα παιδιά, έδειξαν τάχα μεγάλη έκπληξη. Την ίδια έκπληξη έδειξε κι' ο Γόρδων.

Ο Φόρτ κι' ο Ράκ φαινόταν κατακουρασμένοι. Κι' όταν έφθασαν στην αντικρινή όχθη, ο Γόρδων τους φώναξε: — Ποιοί είσθε;

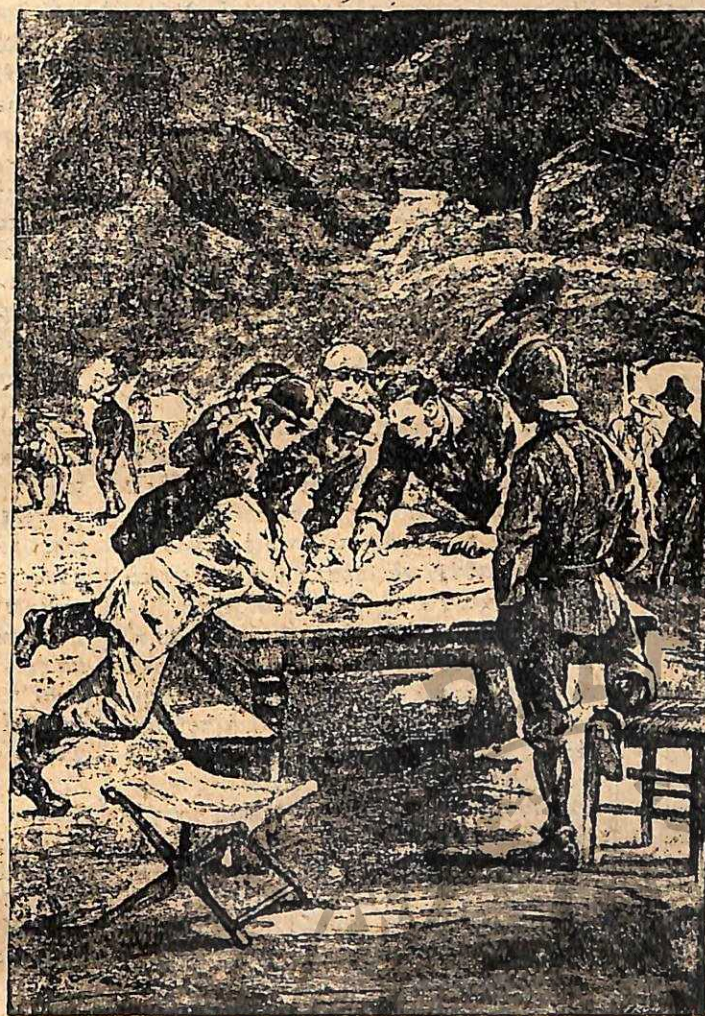
— Καρδοστασιασμένοι, αποκρίθηκαν εκείνοι. Ναυτες του τρικάταρτου Σέβερον, που βούλιαξε έδω κοντά στο νησί σας.

— Κι' από που είσαστε;

— Είμαστε Αμερικανοί.

— Κι' οι σύντροφοί σας; τί έγιναν;

— Πνίγηκαν όλοι, παιδιά μου. Μόνο μεις οι δυο καταφέραμε να γλυτώσουμε.

«Οι μεγάλοι, σκυμμένοι στο χάρτη...» (Σελ. 78, στ. γ')

Κάμετε έλεος στους κατακαίμενους τους ναυαγούς. Δεν μπορούμε πιά να σταθούμε από την κούραση κι' από την πείνα! Πολύ ευχαρίστη! αποκρίθηκε ο Γόρδων. Ο Θεός σας στέλνει. Έχομε χρέος να σας περιποιηθούμε.

Κι' έγινε στο Μόκο, που έλυσε αμέσως τη βάρκα, δεμένη εκεί κοντά, περρασε στην άλλη όχθη και πήρε τους ψευτοναυαγούς.

Αυτοί οι πονηροί, για να μην αποκρίνονται στις έρωτήσεις των παιδιών, να μη λένε πολλά λόγια και πέσουν σε καμιά αντίφαση και προκαλέσουν τη δυσπιστία, — γιατί ενόμιζαν, φυσικά, πως

οι άποικοι δεν τους ήξεραν τί ήταν — καμώθηκαν τους εξαντλημένους και παρκαλέσαν να τους αφήσουν να κοιμηθούν στη σπηλιά.

Τα παιδιά τους έμπασαν μέσα. Κι' εκείνοι, με λίγες ματιές, τα είδαν όλα. Τα κανόνια προπάντων τους προξένησαν μεγάλη εντύπωση. Κι' όσο κι' αν έκαναν τους κοιμισμένους, τα παιδιά κατάλαβαν πως ο μόνος τους σκοπός ήταν ή κατασκοπεία.

— Να πλαγιάσουμε τώρα, αρχοντόπουλά μου, είπε ο Ράκ με σδυμένη τάχα φωνή, κι' αύριο με το καλό, σας λέμε τα πάθια μας και τα βάσανά μας... Αν έχετε μάλιστα να μας βάλετε σε κανέν' άλλο μέρος, για να μην κοιμηθούμε δω μέσα μαζί σας...

— Ευχαρίστως, είπε ο Γόρδων. Έχομε το μαγειρείό μας, εκεί μπορείτε να κοιμηθίτε μια χαρά.

Ο Ράκ κι' ο Φόρτ μπήκαν στο μαγειρείο, που το φώτιζε ένα φανάρι κρεμασμένο από την οροφή. Έρριξαν κι' εκεί τις ματιές τους κι' είδαν πως είχε πόρτα που έβγαζε στο ποτάμι.

Πλάγιασαν να κοιμηθούν. Μαζί τους θα κοιμόταν κι' ο Μόκος. Αλλά τί τους ένοιαζε! Αν έδλεπαν πως τους κατασκοπεύει, δεν θα τόχαν για τίποτα να του σφίσουν το λαιμό...

Γιατί την ίδια νύχτα, ο Ουάλστον με τέσσερις ναύτες έπρόκειτο ναρθή απέξω απ' τη σπηλιά, κι' οι κατάσκοποι του εκείνοι είχαν εντολή να του ανοίξουν την πόρτα, για να μη στη σπηλιά και να την κυριεύσει.

Κατά τις εννιά, ο Μόκος μπήκε στο μαγειρείο για να πλαγιάσει. Οι ψευτοναυαγοί έκαναν τους βαθυκοιμισμένους. Αλλά και ο Μόκος, μόλις έπεσε, καμώθηκε πως τον πήρε ο ύπνος.

Είχε όμως τα μάτια του τέσσερα, έτοιμος να δώσει είδηση μόλις έδλεπε το παραμικρό.

Ο Έβανς κι' ή κυρά-Καίτη βγήκαν τότε από τον κρυφώνα τους κι' ενώθηκαν με τα παιδιά, που ήταν έτοιμα να πορεύσουν τον έχθρο. Γιατί δεν είχαν καμιά αμφιβολία πως εκείνη τη νύχτα ο Ουάλστον θάκανε επιδρομή.

Όσο περάσαν δυο ώρες και δεν έγινε τίποτα. Ο Μόκος άρχισε να ύπνιπτεται μήπως οι κακούργοι είχαν αναβάλει το σχέδιό τους για την άλλη μέρα. Μια στιγμή μάλιστα οι ψευτοναυα

γοί του φάνηκαν αληθινά βυθισμένοι στον ύπνο.

Αλλά την ίδια στιγμή άκουσε απέξω ελαφρό κρότο κι είδε άμέσως τον Ράκ και τον Φόρτ να κουνιούνται και, από κει που κοιμόνταν, να σέρνονται σα φίδια προς την πόρτα.

Μεταφρ. Π. Ι. Φ. και Γρ. Ξ. (Ακολουθεί)

ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Ντάν... έσήμαναν μακριά οι χριστουγεννιάτικες καμπάνες. Ντάν... ντάν... πιδ γλήγοροι, πιδ χαρούμενοι οι ήχοι μπήκαν και ξύπνησαν την Άννα στο κρεβάτι της. Αναζήτησε με το μυαλό της, ζαλισμένο ακόμα απ' τον ύπνο, να βρή την έγνοια της καινούργιας μέρας. Τόσον καιρό και μιά έγνοια την επάραστεκε πάντα στο πρωινό της ξύπνημα, και τώρα την αναζητούσε από συνήθεια. Έγτερα θυμήθηκε πως έγνοιας και λύπες βαθείες έμειναν πίσω στα περασμένα και τίποτα δεν ήρθε να πάρει τη θέση τους.

Έμεινε ακίνητη, γιατί με το παραμικρό κίνημα την περνούσε μιά μακριά ανατριχίλα. Τι κρύα που ήταν αυτή ή νύχτα! Ποιό έμπαινε αυτός ο παγωμένος άέρας μέσα στην κλειστή κάμαρα; Άνοιξε τα μάτια της. Απ' τ' ώραίο τούλι του στέρ φαινόταν απέναντι, φωτισμένη με το αδέσβαιο φως του φεγγαριού, ή γκρίζα πρόσοψη του μεγάλου ορφανοτροφείου. Μικρά φωτα κόκκινα έφεγγαν στις βαθείες σκοτεινές τρύπες που έσχημάτιζαν τα παράθυρα του. Έσυλλογίστηκε τα παιδάκια που ντυνόταν βιαστικά για να κατεβούν στην εκκλησιά, προσπαθούσε να καταλάβη αν θάταν χαρούμενα ή πολύ λυπημένα έτσι που δεν είχαν παραστάτη στο παράθυρο εκείνο ξύπνημα μέσο στην παγωμένη νύχτα άλλον, απ' τον αδιάφορο έπιμελητή.

Το τούλι του στέρ σαν να πύκνωσε κι έκανε όλοένα πιδ θαμπή, πιδ μακρινή τη σιλουέτα του μεγάλου κτιρίου. Η ατμόσφαιρα γινόταν πιδ ζεστή, κάθε τι γύρω σά να βυθίζεταν και σά να διαλύονταν στην προσέγγιση του ονείρου.

Στο παγωμένο κρεβάτι άπλωθη μιά παράξενη θαλπωρή.

Η Άννα άνοιξε τα μάτια της. Μιά λάμπα χαμηλωμένη, ακουμπισμένη στο κοιμοδίνο, φωτίζει το μικρό δωμάτιο. Ένα ακούραστο παιδάκι, μ' αιώνιο χαμόγελο στα χείλη, κρατά το θαμπό γυάλινο δοχείο της. Στρέφει τα μάτια της στη μακρυνότερη γωνιά τουωματίου, το μαγκάλι διατηρεί ακόμα κάποιες σπίθες φωτιάς. Κοντά στα πόδια του κρεβατιού της είναι στρωμένο το τραπέζι με λευκό τραπεζομάντυλο. Βαριέται να σηκώσει το κεφάλι της να δει τι

έχει άπάνω. Είναι έτσι ζεστά βολεμένη στο μικρό της κρεβάτι. Η Βγένω ή ψυχοκόρη έτοίμασε μέσο στην κάμαρά της το χριστουγεννιάτικο τραπέζι για να μη τη σηκώσουν και κρυώσει.

Ντάν... ντάν ντάν ντάν! Άντηχοδν έξω στην κρύα νύχτα οι χριστουγεννιάτικες καμπάνες. Τι ζεστά θάναί ο μικρούλης Χριστός στην άγκαλιά της Παναγίας!

Βήματ' ακούονται στη σάλα. Άνοιγει ή πόρτα της τζαμαρίας. Η Άννα βγάζει το χεράκι της μέσο απ' τα σκεπάσματα, χαμογελά και περιμένει. Μπαίνει ή μαμμά και φέρνει μαζί της μιά δροσερή μυρωδιά κρύου. Τα μάγουλά της είναι κόκκινα και φαντάζουν μέσο στο στεφάνι των μαύρων της μαλλιών. Κάθεται στα πόδια του κρεβατιού. Μιά γλυκειά φωνή ρωτάει:

— Είναι ξύπνιο το παιδάκι μου;

Η Άννούλα άψηφά το κρύο, σηκώνεται και τυλίγει τα χεράκια της γύρω στο λαιμό της μαμμάς της. Κάποιος σκύδεi άπάνω της και της τραβά φιλικά το αυτί. Η Άννα στρέφει το κεφάλι. Τα γαλάζια φωτεινά μάτια του πατέρα χαμογελούν πολύ κοντά στο πρόσωπό της. Στο χνοοδι του πανωφοριού του έχουν σταθεί μικρές νιφάδες, το μικρό χεράκι τις τινάζει, ακουμπά και σύρει το κεφάλι του πατέρα κοντήτερα. Τραβούν το τραπέζι πολύ κοντά στο κρεβάτι και τη βολεύουν ζεστά. Άλήθεια, είναι τόσο γλυκειά ή ζεστασιά, ή καρδιά γεμίζει φως. Φέγγουν γλυκά τα μαύρα μάτια της μητέρας και λάμπουν στο φως τα χρυσά μαλλιά του πατέρα. Η Άννα συλλογίζεται πάλι το μικρό Χριστό στην άγκαλιά της μαμμάς του κι άπλώνει κι εκείνη τα χέρια της στη δική της μαμμά.

Το φως χαμηλώνει... χαμηλώνει σβύνονται τα μάτια της μαμμάς, όλα άπισθοχωρούν και βυθίζονται στο χάος του σκοταδιού.

Η Άννα άνοιγει πάλι τα μάτια της. Είναι μόνη στη μεγάλη παγωμένη βορεινή κάμαρά της. Ο καθαρός ούρανός της χειμερινής αυγής μοιάζει σαν άσπάλειος πόν' απ' τα κεραμίδια του μεγάλου ορφανοτροφείου. Έξω ακούονται βήματα. Η έστρα στριγγλίζει άπάνω στις γραμμές του τραίμ σπρωγμένη απ' τα ξεπαγιασμένα χέρια του καθαριστή.

Η κάμαρα είναι πιδ κρύα, πιδ πένθημη στο αυγινό φως. Η Άννα νοιώθει μιά ανατριχίλα που την κάνει να τρέμει αδιάκοπα. Τι κρύα που ήταν ή νύχτα και τι κρύα που θάναί κι ή μέρα. Κι' ούτε έννοιας, ούτε λύπες βαθείες παραστέκουν πιά στο χριστουγεννιάτικο ξύπνημά της έμειναν πίσω στα περασμένα, και τίποτα δεν ήρθε να πάρει τη θέση τους.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ!

Κείνο το βράδι, στην πλατεία, ή κουβέντα ήταν για μηχανήματα και έφευρέσεις. Καθένας ανέπτυσε τις μηχανικές του γνώσεις μ' εύγλωττία και με προσπάθεια να γίνει καταληπτός απ' όλους. Και μάλιστα την αλήθεια δεν είχαν λίγες γνώσεις! Θαρρούσε κανείς πως όλοι ήταν σπουδασμένοι ή τουλάχιστον γεννημένοι μηχανικοί! Και νόμιζες πως ό ένας ένθουσιαζόταν από τον άλλο κι έλεγε και κείνος τις γνώσεις του, καθενας φυσικά στο μηχανήμα που ήξερε καλύτερα. Ένας π. χ. που είχε σπουδάσει στην Εύρωπη πολιτικές έπιστήμες, έξηγοδσε τόσο καλά τα μηχανήματα του αεροπλάνου, που θάλαγε κανείς πως είχε σπουδάσει αεροπόρος μηχανικός. Άλλος πάλι για την έφευρέση του ραδιόφωνου, άλλος για διάφορα παράδοξα μηχανήματα που έχουν στην Αμερική. Φυσικά όλοι τους λέγανε γενικά πράματα και ό,τι έβρανε από τις Φυσικές και μερικές άλλες μελέτες. Μα όπωσδήποτε έβρανε κάμποσα και ή συζήτηση είχε άρκετο ενδιαφέρον.

Ο Γιάννης—ο μικρός παραγιός—που είχε βαρεθεί να παίζει με τη φιλενάδα του τη Μαρία—ούφ' κι αυτή! Όλο... γυναικεία παιχνίδια ήθελε να παίζει, πως να ντύνει την κοούλα της, να φτιάχνει σπιτάκια με πέτρες, να μαγερέθει στα καταραλάκια μ' ο Γιάννης ήθελε και μιά φορά «κάτι άλλο» να παίζει—βαριεστημένος λοιπόν ήρθε να καθήσει κει δά κοντά, ν' ακούσει τι λέγανε οι μεγάλοι. Κάθισε σά μιά γωνιά χάμου σά μιά πέτρα χωρίς να τον αντιληφτεί κανείς. Στην άρχή άκουε μ' αδιαφορία. Τι θά λέγανε οι μεγάλοι; Πάντως αδιάφορα πράματα γι' αυτόν, όπωσπάντα. Μα άπόφε οι μεγάλοι έχουν πολύ διαφορετική κουβέντα! Μιλούν για μηχανές, για έλικες για τιμόνια. Ο Γιάννης γίνεται όλος αυτιά. Άκούει για κάποια ήλεκτρική σκοούπα στην Αμερική που σκουπίζει μονάχη της. Άκούει για κάποιο Ζέππελιν, ένα πλοίο στον άέρα, που πέρνει όλόκληρο κόσμο άπάνω. Άκούει για τέροπλάνα, άκούει για τα ραδιόφωνα. Με τί προσοχή παρακολουθεί τις λεπτομέρειες που άναφέρει ο καθένας για να μπορεί να καταλάβει! Τα μηχανήματα αυτά του άρέσουν πολύ του Γιάννη. Όταν ήταν ακόμη στην πόλη, θυμάται, είχε φτιάξει με χαρτόνι και με ξυλάκια ένα αυτοκίνητο. Τάχε όλα, μόνο άτιμ' που δεν μπορούσε να του βάλει και δεν κουνιότανε φυσικά, παρά με σπάγγους.

Βράδι—βράδι, ή κυρά του τον φώναζε να πάει στο σπίτι ν' άνάψει το φως και να τους περιμένει. Ο Γιάννης ξεκίνησε άμίλητος και συλλογισμένος. Σ' όλο το δρόμο σκεφτόταν πως θά μπορούσε κανείς να φτιάξει σοφά και θαυματουργά μηχανήματα. Ο Γιάννης αν ήξερε, αν μπορούσε καμιά φορά να καταφέρει, θάφτιαχνε ένα μηχανήμα, — ένα μικρό μηχανήμα—που να σά πηγαινε άμέσως σπίτι σου να σ' άκουμπήσει και να μην είσαι άναγκασμένος να περνάς αυτά τα καταβράχα κι' άνάμεσα στα δέντρα. — Θέ μου, τί φοβερές πού είναι οι σκιές τους! — Έπειτα θάφτιαχνε ένα μηχανήμα που να κουβαλάει το νερό από την πηγή και ξύλα από το δάσος. Δεν είναι βάσανο να πηγαίνει εκείνος να ληγε και κείνος τις γνώσεις του, καθενας φυσικά στο μηχανήμα που ήξερε καλύτερα. Ένας π. χ. που είχε σπουδάσει στην Εύρωπη πολιτικές έπιστήμες, έξηγοδσε τόσο καλά τα μηχανήματα του αεροπλάνου, που θάλαγε κανείς πως είχε σπουδάσει αεροπόρος μηχανικός. Άλλος πάλι για την έφευρέση του ραδιόφωνου, άλλος για διάφορα παράδοξα μηχανήματα που έχουν στην Αμερική. Φυσικά όλοι τους λέγανε γενικά πράματα και ό,τι έβρανε από τις Φυσικές και μερικές άλλες μελέτες. Μα όπωσδήποτε έβρανε κάμποσα και ή συζήτηση είχε άρκετο ενδιαφέρον.

Ο Γιάννης—ο μικρός παραγιός—που είχε βαρεθεί να παίζει με τη φιλενάδα του τη Μαρία—ούφ' κι αυτή! Όλο... γυναικεία παιχνίδια ήθελε να παίζει, πως να ντύνει την κοούλα της, να φτιάχνει σπιτάκια με πέτρες, να μαγερέθει στα καταραλάκια μ' ο Γιάννης ήθελε και μιά φορά «κάτι άλλο» να παίζει—βαριεστημένος λοιπόν ήρθε να καθήσει κει δά κοντά, ν' ακούσει τι λέγανε οι μεγάλοι. Κάθισε σά μιά γωνιά χάμου σά μιά πέτρα χωρίς να τον αντιληφτεί κανείς. Στην άρχή άκουε μ' αδιαφορία. Τι θά λέγανε οι μεγάλοι; Πάντως αδιάφορα πράματα γι' αυτόν, όπωσπάντα. Μα άπόφε οι μεγάλοι έχουν πολύ διαφορετική κουβέντα! Μιλούν για μηχανές, για έλικες για τιμόνια. Ο Γιάννης γίνεται όλος αυτιά. Άκούει για κάποια ήλεκτρική σκοούπα στην Αμερική που σκουπίζει μονάχη της. Άκούει για κάποιο Ζέππελιν, ένα πλοίο στον άέρα, που πέρνει όλόκληρο κόσμο άπάνω. Άκούει για τέροπλάνα, άκούει για τα ραδιόφωνα. Με τί προσοχή παρακολουθεί τις λεπτομέρειες που άναφέρει ο καθένας για να μπορεί να καταλάβει! Τα μηχανήματα αυτά του άρέσουν πολύ του Γιάννη. Όταν ήταν ακόμη στην πόλη, θυμάται, είχε φτιάξει με χαρτόνι και με ξυλάκια ένα αυτοκίνητο. Τάχε όλα, μόνο άτιμ' που δεν μπορούσε να του βάλει και δεν κουνιότανε φυσικά, παρά με σπάγγους.

Δε θέλησε να ταράξει τον ύπνο του παιδιού που άποκοιμήθηκε κουρασμένο προσπαθώντας να μάθει και να καταλάβει, όσο βάσταγε το μυαλούδάκι του, τόσο δύσκολα πράματα...

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΚΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

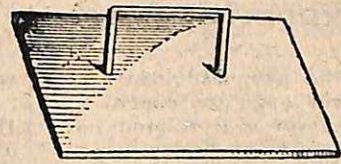
5 - Πώς νάντιγράφετε ένα σχέδιο.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι: Να βάζετε το σχέδιο με το χαρτί σας στο τζάμι ή να μεταχειρίζεστε διάφανο χαρτί ή να σημαδεύετε τα κυριότερα σημεία του σχεδίου με μιά καρφίτσα, που να τρυπά συγχρόνως το σχέδιο και το άπό κάτω του χαρτί, όπου το ζωγραφίζετε κατόπι όλόκληρο, άκολουθώντας αυτά τα σημάδια. Άλλά οι τρόποι αυτοί δεν είναι πάντα πρακτικοί. Όταν π. χ. το σχέδιο είναι μεγάλο και πολύπλοκο, κουράζεστε να το αντιγράφετε στο τζάμι καθέτως, ενώ ή ίδια αντιγραφή, όριζοντίως, άπάνω στο τραπέζι σας, θά ήταν πολύ πιδ εύκολη. Άλλοτε δεν έχετε πρόχειρο χαρτί διάφανο, ή θέλετε ν' αντιγράψετε το σχέδιό σας σε καρτόνι, τί, ώρισμένο. Έέλος, το σχέδιο μπορεί να είναι ξένο ή πολύτιμο, και να μη θέλετε να το κάμετε τρύπες με καρφίτσα. Ένα πολύ πρακτικό τρόπο βρήκα σ' ένα γαλλικό περιοδικό. Καθώς σημειώνεται μάλιστα άπό κάτω, είναι άνωκείνωση άπό τας Αθήνας, κάποιου κ. Beughiait (ξένου βέβαια) Παραθέτω έδω τις δυό εικονίτσες που τη συνοδεύουν, και τη μεταφράζω:

Παίρνετε μιά πλάκα άσπρο διάφανο γυαλί και την κορνιζώνετε με τρία ξύλινα ραβδιά που νάχουν αυλάκι, για να χώνετε μέσα το γυαλί. (Η δουλειά σας γίνεται και με τρία καλάμια, ή με τις τρεις πλευρές μιάς παλιάς κορνίζας.) Την κορνιζωμένη αυτή πλάκα τη στήνετε όρθια στη μέση μιάς σανίδας για σχέδιασμα, που την τρυπάτε, για να χωθούν στις τρύπες οι δυό άκρες της κορνίζας και να σταθή ή πλάκα καλά. Η μηχανή σας είναι πιά έτοιμη (Εικ. 1.)

Όταν θέλετε ν' αντιγράψετε ένα σχέδιο, το άπλώνετε στη σανίδα, μπροστά στην πλάκα κι' άπό τ' άλλο μέρος άπλώνετε το άσπρο χαρτί σας όπως σας δείχνει ή εικ. 2. (α και β.) Βάζετε κατόπι τη μηχανή σ' ένα μέρος (στο τραπέζι σας π. χ. κοντά στο παράθυρο, ή έξω στην αυλή... όταν δεν κάνει κρύο) ώστε οι άκτίνες του ήλιου να τη χτυπούν άπό τ' άριστερά προς τα δεξιά, ενώ σεις θά κοιτάτε, μέσο άπό την πλάκα, το δεξιά άπλωμένο χαρτί. Έτσι θά βλέπετε συγχρόνως το χαρτί αυτό και την άντανάκλαση του άριστερά σχεδίου έπάνω στη γυάλινη πλάκα. Τότε, αν με το μολύδι σας άκολουθήσετε, στο άσπρο χαρτί το περίγραμμα που νομίζετε πως

βλέπετε, ή' αντιγράψετε το σχέδιο άντεστραμμένο, δηλαδή το δεξί του μέρος θά βρίσκεται άριστερά και τάνάπαλιν.

Κατά τάλλα ή αντιγραφή θά είναι πιστότατη.

— Και όταν δεν είναι ήλιος; θά ρωτήσετε. — Άλλά και πότε στην Ελλάδα δεν είναι ήλιος; Μόνο τη νύχτα...

Ο ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΤΟ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Ένας πολύ γνωστός συγγραφέας, στο Παρίσι, ειχ' έναν κατεργάρη ύπηρέτη, που συχνά του έκλεβε βιβλία και τα πουλούσε στον παλαιοπώλη.

Μιά φορά, ο παλαιοπώλης του πλήρωσε για ένα μικρό βιβλίο τα διπλά απ' όσα του είχε πληρώσει για ένα μεγάλο κι' όταν ο ύπηρέτης φανέρωσε την άπορία του, του έξηγησε:

— Μ' αυτό έχει στο ξώφυλλο κι' ιδίωξη άφιέρωση του συγγραφέα. Κι' αξίζει σαν αυτόγραφο ενός μεγάλου άνδρος. Άμα έχεις τέτοια, να μού τα φέρνεις και θά σου τα πληρώνω καλά.

Άπό τότε, ο ύπηρέτης διάλεγε να κλέβη βιβλία με άφιέρωσης. Κι' όταν πιά δεν έδρισκε τέτοια στη βιβλιοθήκη του κυρίου του, σοφίστηκε να κάνει άφιέρωσης μόνος του. Άλλαζε δηλαδή το γράψιμό του κάθε φορά κι' έγραφε δυό λόγια στο ξώφυλλο κάθε βιβλίου με την υπογραφή του συγγραφέα του,

Δυό-τρεις φορές ο παλαιοπώλης γελάστηκε, γιατί τα βιβλία εκείνα έτυχε να είναι συγχρόνων συγγραφέων, που εξαίρετα μπορούσε να τα είχαν χαρίσει στον κύριο του, το συνάδελφό τους. Μιά μέρα όμως ο κλέφτης του πήγε και μιά Πιάδα με την άφιέρωση: «Στον έξοχο φίλο μου τάδε (τόνομα του κυρίου του) δείγμα θαυμασμού και αγάπης, (υπογραφή:) Ομήρος». Κι' ο παλαιοπώλης έδωσε κάτι γέλια!

— Γιατί; άπόρησε ο κλέφτης. — Φίλε μου, του είπε, ξέρεις άρκετά γράμματα για να πλαστογραφής άφιέρωσης; δεν ξέρεις όμως πως στον καιρό του Ομήρου δεν τις... συνήθιζαν!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ

Πάντα θα μένι δόλοφωτο μέσ' στην ψυχή μου εκείνο το δειλί που σ' αντίκρισα νύχθουσι απ' τη βρύση, μικρή χωριατοπούλα, κι' άβυσση την εικόνα σου πάντα στο νοῦ θά κλείνω, έτσι που με τὰ γιορτινά σ' είχα πρωταντικρίζει τότε, ξανθιά παιδούλα.

Θυμάμαι, είχε πιά κρυφτεί σ' της δύσης την άγκάλη ο ήλιος, κι' απλυνότανε ειρηνικά το δειλί, — ή όω! αυτή που κίχνει κάθε ψυχή κάποιο όραμα να δῇ αν θα προβάλλει, βυθίζοντας το βλέμμα της, μ' όλοτρεμα τὰ χείλη μέσ' στη βιολετινή άχνη.

«Ετσι κι' εγώ επρόσμενα κάτι όρατο ναύρω την όρα κείνη, πέρονοντας τον άνδισμένο δρόμο που 'φευγε στη βουσούλα. Και νά! 'ξεπρόβαλες έσθ με το κλαρότο μαύρο και κίτρινο μαντίλι σου, σηκώνοντας στον όμο, μικρή χωριατοπούλα,

«Ένα σταμνί μ' όλόδροσο νερόσι από τη βρύση. Καθάρια ή σέψη πως πετά στο πρωταντικρίζμα σου! Αργά καθώς ερχόσουν το βλέμμα σου νυσταγικά μακριά είχες βυθίσει και κάποια απόκομνη χαρά έκρυβε ή ματιά σου. Κάτι συλλογίζεσθουν...

Σάν απαλό άνάσασμα έφύσαγε τ' άέρι κι' ανάλαφρα σου χάιδνε το κλαρότο μαντίλι και τις ξανθές πλεξούδες. Κι' οι άσπροι φρόγγοι ποΐδεσες με το μικρό σου χέρι, φτερούγιζαν καθώς πετούν, πρίν νάκουστούν οι γρύλλοι, στάνθια οι πεταλούδες,

«Ελαμπες απ' την όμορφιά της νύχτης, κι' όλο χάρη έδινε κάθε κίνημα στα λυγρό κορμί σου. Ός κι' ή ποδιά σου —άτλάζε γαλάζιο με μαβιές κλωστές — είχε και κείνη πάρει το χρώμα δειλινού γυαλού κι' άριά-άριά —θυμήσου— ζωμάτιζε με νάζι.

Πιο πίσω σ' όλοοφθαγαν με ζωηρά παίχιδια δυό άρνάκια κάτασπρα μ' αν γιά μιά στιγμή σου φύγαν κι' έτρεξαν στον λιβάδι, άγίστα άνασκήστας τὰ τοξοτά σου φρούδια και έρριζες το βλέμμα σου γύρω να δῇς ποῦ πήγαν, τότε απαλή, σά χάδι,

«Αντίχρησ' ή καθάρια σου φωνή: «Λευτή, Χιονούλα!» καλώντας τα, και πηδηχτά τρέξαν αυτά σιμά σου.

Πάντα σάν ζώ μέσ' στ' όραμα αυτό, ξανθιά παιδούλα, καθάρια ή σέψη πως πετά στο πρωταντικρίζμα σου!

Σγουρόμαλλη

ΧΑΜΕΝΟ ΕΙΔΩΛΟ

«Αδिका ή μικρή πεταλούδίτσα αισθανόταν τὰ φτερά της νά καίγονται σιγά-σιγά. Αδिका προσπαθοῦσε νάπομακρυνθῇ. Ξαναγύριζε μαγνητισμένη στη φλόγα που την έκαίγε, στη φλόγα με τη φανταχτερή κόκκινη λάμψη.

Ήταν μιά όμορφη πεταλούδίτσα. Είχε κάτι χρυσοκίτρινα φτερουδάκια με άπειρες μαύρες γραμμούλες, τόσο πλεγμένες που έκαναν την εντύπωση νταντέλλας. Και τὰ ματάκια της, κάτι γλαυκά φωτειρά ματάκια, γυάλιζαν τόσο που νόμιζες πως ήταν συγκεντρωμένη μέσα τους όλη ή πεταλούδισια ψυχή της — καθρέφτιζαν με λαχτάρα την πλανεύτρα φλόγα.

Αυτή κόκκινη, τεχνωμένη ίσια, πάνω στο άσπρο γυαλιστό κερί, με τη μύτη της μυριδερή, φάνταζε σάν ένας περσφάνος, αταρχνικός μαχαράγας. Και κάθε φορά που ή πεταλούδίτσα περνούσε κοντά κι' έκαίγε ακόμα περισσότερο τὰ φτεράκια της, την κοίταζε με την ίδια πάντοτε αδιαφορία. Κι' όμως ή πεταλούδα όλο και πιο κοντά πετούσε, όλο και καίγονταν περισσότερο.

«Έξαφνα, ένα κύμα άέρος πέ- ρασε, και ή φλόγα, ή περσφάνη φλόγα λύγισε, λύγισε τρέμοντας ως που έσβυσε. Και από τον άδιάφορο, φανταχτερό μαχαράγιά, δέν έμεινε παρά ένα φυτίλι στριμμένο, μιά κυρτωμένη μάση κλωστή, με μιά γελοία κόκκινη μυτίτσα, που κι' αυτή σε λίγο σβήστηκε, χάθηκε.

Η πεταλούδα, σάν άπολιθωμένη, με καμμένη πιά τὰ φτερά, σωριάστηκε χάμω.

... Αυτό λοιπόν ήταν ή φλόγα που την καμάρωνε, ή φλόγα που την είχε μαγέψει, αυτό ήταν το είδωλό της; Γι' αυτό λοιπόν, μόνο γι' αυτό το στριμμένο μάση φυτίλι είχε θυσιάσει τὰ φτερά της, τὰ όμορφα δαντελλωτά φτεράκια;

«Ό, όχι, δέν είναι αυτό, δέν μπορεί νάταν γι' αυτό.

Και τὰ ματάκια της γυαλίζουν, γυαλίζουν ακόμα περισσότερα, σά δακρυμαμένα, και μέσα στην ψυχή της ξαναβλέπει την περσφάνη κόκκινη φλόγα που την είχε κάψει και που αυτή είχε κάνει θεό της. Και μιά τρεμούλα, σάν ένα παράπονο, σάν ένας λυγμός, τραντάζει όλο της το σωματάκι.

Και με το τρανταγμα αυτό,

ή ψυχούλα της, ή λεπτή μικρή ψυχούλα, που είχε τολμήσει νά πλησιάσει στην όμορφιά, και που γι' αυτό της τὸ κοίμα, πλήχτηκε τόσο βαριά, — ή ψυχούλα της φεύγει μακριά, μακριά απ' τὰ κρητηριασμένο σωματάκι, μακριά απ' τὸ στριμμένο μαύρο άποκαΐδι, που άπέμεινε απ' τὸ μωρό της είδωλο.

Σαζδανάπαλος

Ο ΒΟΡΙΑΣ

Σφυρίζει λυσσασμένος ο βοριάς, και τὸ σκοτάδι τὰφώτιστο της παγερής νύχτας ζώνει τη φύση ναρκωμένη, νεκρή, χωρίς φωνή ζωντανού πλάσματος.

Ο άέρας παίζει με την άγνία της, και τότε σοριάζει σύννεφα πάνω απ' τον ούρανό της, τότε στη μανία του χτυπά τὰ μικρά της βλαστάκια, τὰ ξεριζώνει και τὰ πετά μακριά. Τὸ μούγγισμά του χτυπά τὰ δένδρα και αυτά βγάζουν πληγωμένου φωνές...

Η μυγαλιά, πάντα βιαστικά άνθισμένη, βλέπει κοντά με τὸ μὸ το θάνατο τὰ λουλουδάκια, τὰ όλο δροσιά, χυμό και ζωή, παγώνουν, μαραινόνται και πέφτουν μαραινόνται αυτά και μαζί των κι' ή όμορφιά της: οὐτ' ένα έγνος δέν της έμεινε απ' τη νυχτική φορεσιά... Τώρα πούδς θά φέρη το καλοκαίρι; Από λουλουδία αυτή είναι γυμνωμένη. Μόλις δέλησε νά χαμογελάση στην άνοιξη, ή παγωνιά σά χάρος της άρπαξε την ψυχή...

Τὸ νυκτοπούλι άφίρνει να τοῦ ξεφύγῃ μιά φωνή που άκούγεται σά μιά πένθιμη νότα μέσα στην τρομαχτική βοή. Τὸ χλωμό φως του φρεγγαριού φωτίζει τις σειρές των δένδρων, που οι ίσχοι των φαίνονται έτσι, όπως σαλεύουν, σά γίγαντες που παλαίβουν μέσα στο άγριο μεσάνυχτο της παγερής νύχτας.

Λεοβρόπουλο

ΘΥΕΛΛΑ

Μιά κατσουφιασμένη μέρα, τοῦ 'Οκτώβρη. Καθισμένη στο παρθένο, κοιτάζω τη μελαγχολία της φύσης. Ο ούρανος είναι μολυβένιος. Και όλο αυτό τὸ μολύβι νομίζω πως κάθεται στο στήθος μου και με πιέζει, νομίζω πως κάποιο χέρι άόρατο με πνίγει και έμφοδίζει νάναπνέω.

Μιά άπόλυτη ήσυχία βασιλεύει παντού. Τὰ μύρια του άέρα βρίσκονται σε παντελή άκίνησία. Οι κορφές των βουνών δέν φαίνονται, σκεπασμένες από τὰ νέφη. Ολόκληρη ή φύση φαίνεται σάν να έπεσε σε λήθαργο. Τὸ θέαμα αυτό έμβάλλει στην ψυχή του ανθρώπου ένα θλιβερό ένδομυχο συναίσθημα και βυθίζει σε σκοτεινούς στοχασμούς.

Αίφνης αισθάνηκα κάποια ψύχρα να διαπερνά τὸ σῶμα μου. Κλείνω γιά μιά στιγμή τὰ πλάγια και κάθομαι από μέσα. Από καιρού εις καιρό, φειδωτές ήλεκτρικές γραμμές διασχίζουν τον άέρα. Τὰ σύννεφα πυ-

κνώνονται άκόμη περισσότερα και τέλος άρχίζει οαγδαία βροχή. Οι διαβάτες, βιαστικοί, τὸ από τις όμπρέλλες τους, τὸν χυμό νά νάποφύγουν τὴν ψυχή της βροχής. Η ήσυχία που σίλευσε παντού χάθηκε. Ένας όρας πολύ δυνατός τινάζει όλη κληρη την άποκοιμισμένη φύση σπάζει με μανία τὰ δένδρα, ξεριζώνει μερικά τὰ διασπαρσμένα φύλλα τους φέροντας από τον άέρα έδω κι' εκεί, παραγόντων έναν πένθιμο θόρυβο. Η θύελλα έχει πλέον άρχισή Παίρνει μαζί της από τὸ έδωρος κορμούς από δένδρα, κλάδιά, πέτρες, και ό,τι βρῆκε στο δρόμο της. Η θάλασσα, προηγουμένως ήταν γαλήνια, σ' αταράχεται φοβερά κι' έλάβει τὸ μολυβένιο χρώμα τὸ ραγού. Τάφρισιμένα κινητά σπούν με λύσσα πάνω στο βράχους. Τὸ κάθε τι πρόχειρο στην ψυχή του ανθρώπου που αισθάνεται και κάποιο φόβο.

Αλλά σε λίγο ή βροχή και πάλιν οι βροντές και οι άστρες πὸς παύουν επίσης, μόνο άκούται άκόμη γιά λίγες στιγμές νάς άσθενής άπομακρυνόμενος. Ο άέρας σιγά-σιγά φτνει. Σε λίγο ή φύση θά έ αναλάβει την πρώτη της ήρεμη Γελασία.

ΑΓΓΛΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

Η ΑΕΙΑ ΤΗΣ ΟΥΡΑΣ

«Ένας Άγγλος ταξιδιώτης, φθάσε ένα μεσημέρι σ' ένα ποδοχείο, μαζί με τον ύπηρέτη και τὰ δυό τους άλογα. Αφ' έφαγαν και έξουοράσθηκαν, άπόγεμα έτοιμάσθηκαν πάλιν έξελίχουν. Όταν ό ξενοδόχος τούφερε τὸ λογαριασμό, ό Άγγλος παρατήρησε ότι γιά τὸ τροφή του ένος άλόγου θά πλῖρνε έπτάμισιν πέννες, ένω γι τὸ άλλο μόνον έξη.

Ρώτησε τότε περίεργος γιά τὴν αΐτια της διαφορής, κι' ή άποτίση ήταν ή έξης: «Τὸ άλλο που είχε μακρυνά ούρα — τοῦ άρέτου δηλαδή — όταν τὸ παίρῃς οῦρά του ξεμυγιστοῖ κι' έτρωγε άδιάκοπα τὸ άλλο όμως με την κομμένη ούρα, ήταν άνακαμένο κάθε τόσο νά γυρίπισω τὸ κεφάλι γιά νά διακρίσεις μύγες κι' έτοιμένως δέν έτρωγε τὸ ίδιο με τὸ πρώτο.»

Τί νά κάμῃ ό Άγγλος; Πῶς σ' έφινγε.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

«Απορία της Μπεμπέκας: — Μαμιά, γιατί ό Θεός θέτει όλο στον ούρανο; Φοιτάει μὴν τὸν δοῦμε;

Μικρομέγαλη

«Ο Κουφιοκεφαλάκης σ' έζωγράφω:

— Μοῦ κάνετε, σὰς παρακαλώ, τὴν αὐτοπροσωπογραφία μου. Ηερίπλοκος

«Και πραγματικώς, σ' ένα φακέλκι είχε τὸ αντίτιμο της συνδρομής της και τοῦ ψευδωνύμου της: ή Αμαρυλλίς, γιατί απ' τὸν τόπο

ΔΗΛΩΣΙΣ

«Όσοι δέν έπέστρεψαν τὰ από της Δεκεμβρίου φυλλάδια, τὰ όποια τοῖς έστάλησαν χωρίς ν' άνανεώσουν την συνδρομήν των, θεωρούνται τώρα συνδρομηταί. Πρέπει λοιπόν ή νά την άνανεώσουν, ή νά στείλουν τὸ αντίτιμον των φυλλάδιων, τὰ όποια θά έχουν λάβει, μέχρι της ήμέρας που θά δηλώσουν ότι θέλουν νά διαγραφούν.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 δδδς Εὐριπίδου τὴν 12 'Ιανουαρίου 1929.

Τὸ Ξεσπῶμα πηγάζει καλὰ. Πόσους έχω νά εὐχριστήσω κι' αὐτὴν τὴν εὐδοκίαν! Πέρος, Σταράτη, Αμιλλα, Σκερτσόζα (τῆς Βολιώτικῆς Τρελλοπαρέας), Βασ. Παρμενίδης, 'Ιός, Δουκία I. Γιαννοπούλου, Σκερτσόζικη Μικρούλα, Πάνθεια Αβραδάτου, Εὐάγ. Δύκος, Δημοσθ. Νίκος, Νίκος Α. Κορωνάκης, 'Ελιάντα, Άγγελος Καλωσύνης, Σὺλλογος Πανζουρηλισμῶς, Στέλλα Ν. Σουλιόπου, Άγγουλόλα Αβραμάκου, Γιώργ. Καλδαίουπουλος, Μάρθα 'Ιωνά Σακκή, Εὐάγγ. Στβαριντῆς και Μαρία 'Εμ. Ποτσίου (διὰ Τμήμα Καπετανάτου). Εἶχε σὰ καλὰ μου τὰ παιδιὰ!

«Αν Πελαργήνῃ, θά είδες βέβαια τὴν εὐχρίστη τοῦ ψευδωνύμου σου. Άρρητα κάπως νά σου άπνητῆς κι' εγώ, αλλά αΐτια ή γραμματοπλημύρα αὐτοῦ τοῦ καϊροῦ. Σ' εὐχαριστῶ γιά τὰ καλὰ λογικὰ κι' εὐχαριστῶ τὴν νά μὴ γράφῃς συχνά. Τὰ ἴδια λέω σὲ τὴν Μοντέρνα, σὲ τὴν Υπολαΐδα, σὲ τὴν Αερή Φουσανέλλα, σὲ τὴν Τελέσιλλα, σὲ τὴν Μικρομέγαλη, σὲ τὴν Φαουστίνη.

Κι. πὸς παλιά τους γράμματα μόλις σήμερα, — μετὰ τὴν έκτέλεση, — ένοείται, τὸν παραγγέλων τους, — έχον σιγά γιά νά πάρουν άπάντησιν. Αλλά τί νά τοῦς άπαντήσω καί; Θά έξχαζάν κι' αὐτὰ που μοῦ γράφουν. Ας τίς εὐχαριστήσω λοιπόν κι' ας έπιφυλαχθῶ δὲν μοῦ ξαναγράψουν.

Νά και τὸ έμμετρο γράμμα που μοῦ έκμπε ή Αμαρυλλίς άμχ είδε τὰ νῆξ τοῦ 1929. Αντιγράφω δὲν μόνο τετράστιχα, γιατί ό χῶρος δέν έπιτρέπει περισσότερα:

Τέλος και ό Άνανίας — δέν πιστεύω μετ' άνίας — Κυριακή πρέπει νά κάνει δίχως λόγια, μάνι μάνι. Ε, λοιπόν, άγαπητή μου, Δέξου και τὴ συνδρομή μου, Θά τὸ βρῇς στο φακέλκι. Με τὸ πὸς γλυκό φίλκι.

«Και πραγματικώς, σ' ένα φακέλκι είχε τὸ αντίτιμο της συνδρομής της και τοῦ ψευδωνύμου της: ή Αμαρυλλίς, γιατί απ' τὸν τόπο

της δὲν ερχονται ταχυδρόματα.) Ο κ. Κίμων 'Αλκίδησος σ' έζωγράφει σήμερα γιά τὴν τέχνη τοῦ κ. Πελεκάση που ξανακινῶναι τις παλιές εἰδήσεις. Πρέπει νά προσθέσω ότι ό καλλιτέχνης αὐτός είναι Ζακύνθος, ότι ό πτέρας του ήταν έπίσης ζωγράφος, και αὐτὴ τὴν Παγκύλη τὴν πήρχεις από ένα θαυμάσιο Λεύκωμα που δῆλναι αὐτὸς τις ήμέρες και που περιέχει τὰ κυριώτερα έργα του, πρωτότυπα, μιμητικά, βυζαντινῶν κι' έπιδρασθῶν. Και τοῦτο ακόμα, γιά νά μὴ σ' εφάνῃ πρῶτον πὸς πῆλναι τὸ παιδίκι του, άγγίζοντας μόλις τὸ βούλωμα ενός πομπακλίου: Τὸ πρωτικό δὲν είναι φοδερὸ δηλητήριο. Βώδι, αν τοῦ ρίξετε μιά στάλα στοῦ μῆτι του, πέφτει άμέσως κεραυνόπληκτο. Γιά νά δηλητηριασθῇ λοιπόν θανατηφόρα ένα παιδίκι, έφθασαν τὰ λίγα έκτανα μόρια που θά είχε τὸ βούλωμα, και ποῦ ποῖός έξεραι από ποῖό μικροσκοπικό σχῆμα τοῦ δέματος έτρασαν ὡς τὸ αἷμα!

«Δοκασμένη μετ' Διάπλασις! πολυκαχημένη δευτέρα Μητέρα μας!» Έτσι με προσφωνεῖ σὲ γράμμα του τὸ 'Αλεξανδρινὸ Διαπλάσσο. Κι. μόνο απ' αὐτὸ φηναίεται κανείς πὸς άγάπη που έχει και τί προσπάθειες καταβάλλει γιά τὴν διάδωσή μου...

Τί ὥρακι που έβρει τοῦς τύπους τὸ Λάφι της Αρετίμης. Έχει πένθος βαρὺ, μοῦ γράφει πᾶν: ας χερτί με πλὴτὸ μικρὸ περιθώριο. Αλλά γιά νά μοῦ εὐχρηθῇ τὸν καινούριο χρόνο, πήρε μιά κόλλη άσπρη-πρὸς τὸ μινεζελί. Κι' έτσι έπρεπε. Δέν έέρουν καθόλου τοῦς τύπους, — και τύπους που έχουν τὸ λόγο του, — όσοι έπειθῇ έχουν πένθος αὐτοῖ, στέλνουν εὐχές και συγχαρητήρια σὲ χερτιά ή έπισκεπήριμα κῆρυα.

Εἶδε, Πανδώρα, τὴ χαρὰ σου γιά τὸ νέο μυθιστόρημα «Ένα παιδί με τρεῖς οίκογένειες». Α, ναί, είναι καλὸ ὥρατο. Κι' όσο προχωρεῖ θά γίνεται ὥρατοτερο. Τὸ τρίτο του μῆλιστα και τελευταίο μέρος, δὲν δέλη: τελευτῶναι τις περιουσίες του και κατασταλάζει σ' αὐς Αθήνας, θά σ' εὐχρηθῇ αὐτὴν πὸς άγάπη που δέν θά τὴν ξεχάσεις ποτὲ...

Κι' ή γραμματοπλημύρα εξακολουθεῖ Φουτικῶς άδύνατο νάπναι, αὐτὸν τὸν καιρό, σὲ δλου!

«Γραίας Έπιστολῆς μοῦ έστελναι αὐτὴν τὴν εὐδοκίαν, κι' οι έξῃς: 'Ιανή, Ενάβη, Μ. Βλάχος, Σκωτσέζα, Οὐράνιον Τόξον, 'Ηδύλη, 'Ελένη Κισκήρα, Δεῖλτα Λυκαοδουπούλου, 'Ελλη Ν. Βάγια, Αφροδίτη της Μήλου, Ροζέττα, Έρατὸ II. Οικαλίδου, 'Ελιάντα, Αφροσμένο Κύμα, Άνεμώνη τοῦ Βουνού, Βεατρίκη, Μάρθα, Σεντεμένο. Ηπειρωτάκη, Πάνδορος, Μονοκό, Ηλιόλουστη, Χρυσαστός, Νέμεσις, Σπεσιωτάκη, Μελαχροινούλα (που έλαδν και τὴ φωτογραφία της), Αμύητος Γελοτοποιός, 'Ισπανιόλα, Τίττα και Μικρός Αθηναῖος. — Παιδιά μου, εἰδόμενα τὰ γράμματα σ' ας με τὴ

μεγαλύ:ερη εὐχρίστηση, ξεστέλεσις πιστὰ όλες σ' ας τις παραγγέλλεις, αλλά λυποημαι που χῶρος και χρόνος δέν μοῦ έπιτρέπουν νά σ' άπαντήσω έδω χωριστά. Σ' εὐχρηθῇ μόνο ό,τι σ' εὐχαριστῶ πολύ και περιμένω νά μοῦ ξαναγράψετε.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδέν ψευδώνυμον έγκρίνεται ή άνανοῦται, αν δέν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικαίωματος δρ. ΙΟ. — Τὰ έγκρινόμενα ή άνανεούμενα ισχύουν μέχρι της 30 Νοεμβρίου 1929. Όσα συνοδεύονται από Α, άνήκουν εις άγρία και όσα από Κ, εις κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Οὐράνιον Τόξον, α. (;;;). Πογωνάτος, α. (ΔΖ). Μύρον της Άνδρου, κ. (...). Άλανιάρα, κ. (Περικλοῦς, σὲ έξρο). Ραχίλντη, κ. (ΕΖ). Κρυφή Αγάπη, κ. (ΝΔ). Πισοματιά, κ. (ΑΚ). Αρχειονόμος, α. (ΔΑ). Ντέκεντιβ, α. (ΔΑ). Νικ Βίντερ, α. (ΔΑ). Νικ Κάρετ, α. (ΔΑ). Κυρά της Θάλασσας, κ. (ΓΚ). Άγγελος Καλωσύνης, α. (ΔΜ). Ροζέττα, κ. (ΘΠ). Τρελλοπαῖδο, κ. (ΣΠ). Ροδόγυλο, κ. (ΣΠ). Νισσέτα, κ. (ΣΠ). Χαρούμενη, κ. (ΣΠ). 'Ιολάντα, κ. (ΣΠ). Αἰντά, κ. (ΣΠ). Έλση, κ. (Ι). Χρυσαστός, α. (βρέστε με). Κόμης Κάνδαλ, α. (Ζήτη ή Διάπλασις). Πειρακτήριον, α. (Ι;). Βδέλλα, κ. (Ψ). Ταμπούρι, κ. (Ω). Έοριέττα, κ. (ΕΧ). Όμηρος, α. (ΕΛ. ΠΙ και ΦΙ, α. (ΙΑ). Δευκή, κ. (άουά!). Ζουρλομανδύας, κ. (Θά σ' ας τὸν φοδέρωμε). Κλόουν, κ. (ΣΠ). Τσακινούλα, κ. (ΣΠ). Μαγιολούδου, κ. (ΕΓ). Βερβένια, κ. (Ι. Χρυσή Αγκίς, κ. (;;;). Βασίλειος ό Μακεδόν, α. (Πρόεδρος). Μιχαήλ ό Καλαφάτης, α. (Αντίπορ. Αθηνών). Πονεμένο Χαμόγελο, α. (ΕΚ).

Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: Χρυσό Παγώνι, κ. 'Ηδύλη, κ. Μαγεμένη Ρεμματιά, κ. Μύρος, α. Περικλοῦς, α. (Αριστοκράτισσα κ. Μορτάκι, κ. Νοστιμούλα, κ. 'Ελιάντα, κ. Πουλιό, κ. Μπετόβη, α. Τυγρόν, α. Έξυπνη Γατούλα, κ. Μπόρμ, α. Κόρη των Αθηνών, κ. Βράχος, α. Λαΐδη Γουίνχαμ, κ. Αμύητος Γελοτοποιός, α. 'Ισπανιόλα, κ. Αἰρα τοῦ Εὐζέινου, κ.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

«Απορρίπτονται: «Χειμώνας» τοῦ Πέτρου Ριοναί. Πολὺ άνόμαλη ή γλώσσα. Δημοτική και καθαρεύουσα άνακτωμένη. — «Τὸ νησάκι της Χιμαίρας» τοῦ 'Ιδου. Κι' αὐτὸ πρέπει νά διορθωθῇ. Στο στίχο κατὸς από τὰ άστρα είναι χαρμωδία ή λείπει μιά συλλαβή. Κι. τὸ άνασσα δέν όμοιοκαταληκτεῖ με τὸ θάλασσα, γιατί σὴν όμοιοκαταληξία, από τὸν τόνο και κάτω, όλα τὰ γράμματα των δύο λέξεων πρέπει νά είναι τὰ ἴδια. Όσοι τὸ θάλασσα όμοιοκαταληκτεῖ με τὸ χάλασα. — «Έπιδρομή» τοῦ Φοιτητή. Πολὺ μεγάλο. Πρέπει νά τὸ συντομίσῃ ὥστε νά μείνουν τὰ δύο τρίτα. Και νά τὸ επεξεργασθῇ ακόμα λίγο. — Τὰ παρασμένα τοῦ Στεργίου Χαμόγελο. Πολὺ συνηθισμένο θέμα. Θά τὸ εναέρινα, γιατί δέν είναι άσχημα

γραμμένο, αν δέν είχα έγκρίνει πρω:υτερα μερικά όμοια. — «Αὐτὸ βρόδου» τοῦ 'Αλεξανδρινού Διαπλάσσο. Ας χοιν: στίχοι. — «Οί μαρμαρένοι κρῖνοι» τοῦ 'Ιδου. «Αν συντομίσθῃ, κατ: γίνεται. Έτσι θάπναις πολὺν τόπο χωρὶς τὴν άνάλογη οὐσία. — «Η Άν έρνα» τῆς Μικρομέγαλης. Όρατο τὸ ποίημα, αλλά οι στίχοι πολὺ άνώμαλοι. Σχεδὸν σὲ κάθε στροφή αλλάζει τὸ μέτρο. Και υπάρχουν πολλά παραγεμίσματα. — «Σχολική πρωτοχορονοία» τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ιδανικοῦ. Πολὺ καλὸ, αλλά ή γλώσσα τὸ κάνει άδημοσίεστο σὲ Σελίδα μας. Είναι ή άνάμκτη δημοσιογραφική, ένφ έμει, σὰ λογοτεχνήματα, μεταχειρίζομαστε δημοτική καθορή. Σ' αὐτὸ πρέπει νά προσέξουν όλοι και νά προσπαθοῦν νά γράφουν μιά γλώσσα δχι και τις δυό άνάκτα. — «Λεμδομορίες» τῆς Διάνας. Αὐτὸ τὸ όρωρίστα:ό θέμα έπρεπε νάταν γραμμένο με περισσό:ρη νωτισμάδα. — «Ένα όφέλιμο μάθημα» τοῦ 'Αγγέλου τῆς Νίκης. Καλή ή μετάφραση, αλλά τὸ διήγημα κάπως σχολαστικό. — «Ανδρομάχη» τοῦ 'Ιδου. Η δικαίωση αὐτῇ από τὴν 'Ιλιάδα, μεγάλο πρῶγμα. Έπρεπε νάταν άπείρως τεχνικό:ερη. Όπως είναι, μεταβάλλει τὸν θεό Όμηρο σ' ένα κοινό ποιητή.

Θά εξακολουθῇσω.
